
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

HORNÉ ŠTITÁRE

NA OBDOBIE 2015-2020

Spracovateľ dokumentu:
Regionálna rozvojová agentúra Topolčiansko

OBSAH

ÚVOD	4
ANALYTICKÁ ČASŤ	5
ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	5
HISTÓRIA A KULTÚRA OBCE	7
PREDPOKLADY PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU	7
PRÍRODNÉ POMERY	9
Geomorfologické a geologické podmienky	9
Klimatické podmienky	10
Pedologické podmienky	10
Rastlinstvo a živočíšstvo	10
OBYVATEĽSTVO	11
TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	16
SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	18
Domový a bytový fond	18
Školstvo	20
Zdravotníctvo	21
Sociálna starostlivosť	21
Služby obyvateľstvu	21
EKONOMICKÁ ZÁKLADŇA OBCE	22
Majetok obce	23
ZDRUŽENIA A ORGANIZÁCIE NA ÚZEMÍ OBCE	23
VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	24
VYHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO OBDOBIA A PHSR OBCE HORNÉ ŠTITÁRE	31
Plánované aktivity v predchádzajúcom období 2017-2013	31
Realizované projekty obce	32
SWOT ANALÝZA	34
STRATEGICKÁ ČASŤ	36
KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA	36
ROZVOJOVÁ VÍZIA	37
PROGRAMOVÁ ČASŤ	39
POPIS JEDNOTLIVÝCH AKTIVÍT	39
REALIZAČNÁ ČASŤ	41
ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE	41
VÄZBY NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY KRAJA	41

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE MANAŽMENTU PROGRAMU	44
INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE FORMOU PARTNERSTVA	44
MONITOROVANIE A HODNOTENIE.....	45
FINANČNÁ ČASŤ	49
ZÁVER	52
ZDROJE INFORMÁCIÍ.....	53
PRÍLOHY	53

ÚVOD

V súvislosti s programovým obdobím Európskej únie na roky 2014-2020 a v súlade so Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja je nevyhnutné aktualizovať základné programové dokumenty, prostredníctvom ktorých je možné čerpať finančné prostriedky aj z Európskych štrukturálnych investičných fondov na podporu rozvojových projektov a aktivít. Z dôvodu adresnejšej alokácie disponibilných finančných prostriedkov v novom programovom období bolo nutné aktualizovať taktiež základné a strategické dokumenty Nitrianskeho samosprávneho kraja. Doteraz platný Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja (PR NSK) 2012 - 2018 bol schválený uznesením č. 236/2012 dňa 8. októbra 2012 na zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja.

V súlade so zákonom o podpore regionálneho rozvoja sú vyššie územné celky a obce povinné aktualizovať alebo zostavovať Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce alebo vyššieho územného celku a uviesť v súlade s ustanoveniami novelizovaného zákona platného od 1. januára 2015. Hlavným cieľom je vychádzať z aktuálnej situácie v území a zostaviť strategickú a implementačnú časť tak, aby sa stala východiskom pre realizáciu budúcich projektov.

Charakteristika a štruktúra dokumentu

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z

- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad jej budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHSR obce,
- d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie PHSR obce formou akčných plánov a
- e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PHSR obce.

Vypracovanie PHSR obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. Aktualizácia PHSR obce sa vypracúva podľa potreby. PHSR a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Schválenie PHSR obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2. Tvorba PHSR obce je optimálnym nástrojom a jedinečnou možnosťou na strategický pohľad do samosprávy vôbec. Základom PHSR obce je teda OBČAN.

ANALYTICKÁ ČASŤ

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Obrázok č. 1: Obec Horné Štitáre

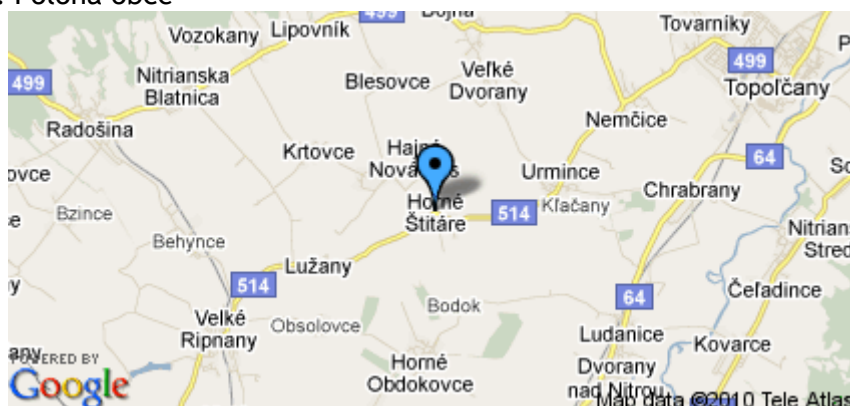

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Obec Horné Štitáre sa nachádza v topolčianskom okrese, ktorý patrí do Nitrianskeho samosprávneho kraja. Konkrétne sa nachádza medzi topolčianskym a hlohovským okresom. Leží v strednej časti Nitrianskej sprašovej pahorkatiny. Obec má nadmorskú výšku 194 m n.m. Na jej území sa však nadmorská výška pohybuje v rozhraní 182 - 222 m.n.m. Rozloha obce je 568 ha. Charakterizujú ju súradnice 18° 03' východnej zemepisnej dĺžky 48° 32' severnej zemepisnej šírky. Chotár odlesnených úvalinami rozčlenených chrbtov tvoria mladotret'ohorné íly pokryté sprašou.

Ak ide o dopravnú polohu v rámci regiónu, je veľmi dobrá. Cez obec prechádzajú cesty II. a III. triedy. Avšak obec nedisponuje železničnou traťou. Obec od okresného mesta Topolčany delí približne 11 km. Od krajského mesta Nitra je obec vzdialená 37 km a od hlavného mesta SR Bratislavy ju delí 97 km. Hlohovec je od obce vzdialený 24 km, Piešťany takisto 24 km a Partizánske 31 km.

Obrázok č. 2: Poloha obce

Zdroj: internet

Administratívne je obec zaradená do obvodu Topolčany, vyššieho územného celku Nitra a do NUTS II Západné Slovensko.

Od pólov ekonomického rozvoja národného a medzinárodného významu je obec vzdialená nasledovne:

Horné Štitáre → Bratislava 97 km

Horné Štitáre → Viedeň 159 km
Horné Štitáre → Brno 173 km

Obrázok č. 3: Poloha obce v rámci kraja a v rámci územia Slovenska

Zdroj: internet

Symboly obce Horné Štitáre

Horné Štitáre patrili v minulosti medzi tie obce, ktoré si utvorili svoj obecný znak. Obecné znaky boli symbolom samosprávy obce, k rozvoju ktorej prišlo začiatkom 17. storočia. Pre obecnú správu bola pečať dôležitým dokladom jej právnej sily. Na písomnostiach vydávaných obecnou správou Horných Štitár sa zachovala jedna vosková pečať z konca 18. alebo začiatku 19. storočia o priemere 300 mm s kruhopsom „CZITÁR KÖSZEG PECSETJE“ (PEČAŤ OBCE ŠTITÁRE) v pečatnom poli s obrneným ramenom držiacim meč nad pažitou. Nápis na pečiatke je maďarský, čo bolo v tom čase v súlade s nariadením používať úradné t. j. maďarské názvy obcí. Z motívu tejto pečate vychádza aj návrh akad. maliara Alojza Machu, ktorý si obec Horné Štitáre zvolila za svoj erb. Erb Horných Štitár tvorí modrý štít, so zlatým obrneným ramenom držiacim strieborný meč.

Medzi symboly obce patrí aj vlajka vychádzajúca z farieb erbu, pozostávajúca z piatich pozdĺžnych pruhov: modrý, biely, modrý, žltý a modrý, ukončená tromi cípmi siahajúcimi do tretiny listu vlajky a okrúhle pečatidlo s obecným symbolom v strede a kruhopsom: OBEC HORNÉ ŠTITÁRE.

Obrázok č. 4: Symbol obce

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

HISTÓRIA A KULTÚRA OBCE

Názov obce je odvodený z čias Veľkej Moravy. Na území obce bola za čias Veľkej Moravy lokalita, kde sa vyrábali obranné štíty. Prvá písomná zmienka o obci stojí v darovacej listine. Táto darovacia listina pochádza od uhorského kráľa Belu IV. A to z roku 1246. Obec v tom období mala veľký význam. Cez jej územie prechádzala Kráľovsko - cisárska poštová cesta a neskôr bola v obci zriadená preprahacia stanica konskej pošty. Toto sa dialo v období 16. storočia. Erb pochádza z 18. storočia.

Názov obce sa počas rokov menil. Obec mala názvy ako: Scitar, Chitar, Czitare, Čitáre, Horné Štitáry a v roku 1948 sa názov obce Horné Štitáre priblížil k súčasnému názvu. Obec patrila viacerým majiteľom. V roku 1715 mala obec 9 poddaných a tri železiarske domácnosti. Neskôr v roku 1753 mala 20 rodín a 20 opustených usadlostí. Tie však malo v úžitku Obdokovské panstvo. V 19. - 20. storočí mali tu majetky Stummerovci. Postupom času obec mala už 34 domov a 232 obyvateľov. Vzhľadom na dobrú polohu obce bolo veľmi rozšírené v obci poľnohospodárstvo. Išlo predovšetkým o pestovanie cukrovej repy. Na území obce je archeologicky doložené slovanské sídlo z doby Veľkej Moravy. Dokazujú to nálezy osád a pohrebísk z 5. storočia.

Obec má viaceré vzácne stavby, ktoré boli zachované dodnes. Medzi popredné stavby patrí kaplnka - rodinná hrobka. Bola postavená v roku 1839 na miestnom cintoríne. Kaplnka je jednodňová stavba v barokovo - klasicistickom štýle. V interieri kaplnky sa nachádza hlavný oltár, ktorý je tiež v barokovom štýle. Pochádza pravdepodobne z čias výstavby kaplnky. Neskôr bol ku kaplnke pristavený nový objekt kostola. Tu sa už konali bohoslužby. Od roku 1969 kostol dostal názov Kostol Božského srdca Ježišovho. Kaplnka v súčasnom období slúži cirkvi a obyvateľom obce ako dom smútku.

Ďalej sa zachovali prícestné sochy. Tieto sochy môžu pochádzať až zo 17. storočia. Prícestná socha Panny Márie bola postavená na cintoríne pravdepodobne v roku 1695. Ďalšia prícestná socha Panny Márie s Ježišom (dieťaťom) pochádza pravdepodobne z polovice 19. storočia a neskôr bola opravovaná. Táto spomínaná prícestná socha sa nachádza pri odbočke cesty do Hajnej Novej Vsi. Obec potom následne dala postaviť novú zvonicu - nový väčší zvon, novú obecnú pastierňu a vytvoriť sochu Božského srdca Ježišovho. Postavený bol tiež kríž a pomník s pamätnou tabuľou na pamiatku vojakov padlých v I. svetovej vojne. Odhalený a posvätený bol v roku 1941. V obci bol tiež založený dobrovoľnícky hasičský zbor. Pozornosť si zaslúži aj zachovaná ručná striekačka z roku 1931. Obec potrebovala kultúrny dom. Ten bol postavený v roku 1963 spolu s obecným úradom. Neskôr bola otvorená aj prvá predajňa potravín a hostinec. V 70-tych rokoch boli v obci vybudované chodníky, splašková kanalizácia a miestne komunikácie. V roku 1992 bola otvorená prvá požiarňa zbrojnica. Obec tiež začala s výstavbou 8 obecných nájomných bytov a to v roku 2006. Obec je elektrifikovaná, má vlastný vodovod a je plynofikovaná.

PREDPOKLADY PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU

Horné Štitáre sú situované v prostredí, ktoré má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Nachádzajú sa v peknom prírodnom prostredí. Obec tiež disponuje rôznymi kultúrnymi pamiatkami, ktoré pochádzajú z minulosti. Tie sú spomenuté vyššie v kapitole História a kultúra obce a odrážajú historickú minulosť obce. Aj keď je obec s počtom svojich obyvateľov zaradovaná medzi menšie obce, má rozhodne potenciál pre rozvoj cestovného ruchu na svojom území. V obci sú vďaka peknej prírode veľmi dobré podmienky na pešiu turistiku, ale aj cykloturistiku.

Z historického hľadiska môžu byť zaujímavé tieto pamiatky: kaplnka, Božie muky, sochy a zvonica.

Obrázok č. 5: Božie muky v chotári

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

V obci Horné Štitáre sa usporadúvajú každoročne rôzne kultúrne podujatia, ktoré sú medzi obyvateľmi obľúbené. Tieto podujatia a akcie môžu pritiahnúť aj obyvateľov okolitých obcí, ale aj potencionálnych účastníkov cestovného ruchu. Sú určené pre širokú verejnosť bez ohľadu na vek zúčastnených. Niektoré z organizovaných podujatí sú určené predovšetkým pre deti ako napr. Mikuláš. V nasledujúcej tabuľke možno vidieť podujatia, ktoré sú v obci organizované.

Tabuľka č. 1: Podujatia v obci Horné Štitáre

Mesiac	Názov podujatia
január - február	ples rodákov obce
január - február	Karneval
apríl	stavenie mája
máj	deň matiek
jún	športový deň detí
jún	výlet MŠ
jún	hodové slávnosti
júl	výlet s občanmi
júl	družba s obcou Strání
august	turistický pochod s p. uč. Mikátom
október	mesiac úcty k starším
október	Šarkaniáda
november	uvítanie detí do života
december	Mikuláš v obci, Mikuláš v MŠ, koledovanie v obci, vianočný koncert, jasličková pobožnosť, silvestrovský ohňostroj

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Rozvoj cestovného ruchu môžu podmieniť aj zariadenia, ktoré sú uvedené v nasledujúcej tabuľke. Tieto zariadenia môžu pritiahnúť potenciálnych účastníkov cestovného ruchu. Taktiež môžu slúžiť na uspokojovanie potrieb obyvateľov žijúcich v obci. Miestni obyvatelia tu môžu tráviť svoj voľný čas. Tabuľka tiež odráža zariadenia, ktoré v obci absentujú. Ich dodatočné vybudovanie by mohlo zvýšiť spokojnosť obyvateľov obce, a to predovšetkým mladých. Avšak je pochopiteľné, že malá obec ako Horné Štitáre nebude schopná vybudovať kúpalisko. Preto táto tabuľka môže slúžiť ako inšpirácia pre ďalšie projekty.

Tabuľka č. 2: Zariadenia pre relax a voľný čas

Typ zariadenia	počet alebo popis
športové zariadenia	ihrisko, posilňovňa
kúpaliská/plavárne	0
centrá voľného času	0
detské ihriská	1
esteticko-relaxačné zariadenie	0
iné - prírodná ľadová plocha, rekreačná zóna	potok, rybník
iné možnosti pre športové vyžitie	volejbal, petanque
príležitosti pre zimnú a letnú pešiu turistiku	1
iné atraktivity a zaujímavosti z hľadiska rozvoja cestovného ruchu	MAGNA VIA - kráľovská poštová cesta

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

PRÍRODNÉ POMERY

Prírodné pomery majú pre obec veľký význam. Vďaka kladným klimatickým, ale aj prírodným pomerom má obec viacero možností ako ovplyvniť život v samotnej obci. Tieto prírodné podmienky ovplyvňujú ekonomický rozvoj, sídelnú štruktúru, rozvoj CR a taktiež ovplyvňujú život v obci.

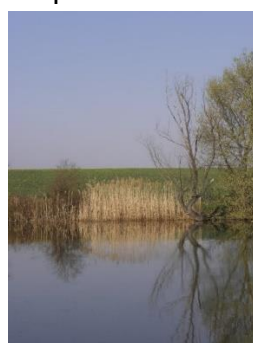
Geomorfologické a geologické podmienky

Kataster obce Horné Štitáre je súčasťou Podunajskej pahorkatiny. Oblasť medzi pohorím Považského Inovca a Nitrianskou nivou tvorí Nitrianska pahorkatina. Tá sa rozdeľuje na niekoľko pododdielov. Kataster obce Horné Štitáre patrí do pododdielu Bojnianska pahorkatina. Obec leží v nadmorskej výške 182 - 222 m n.m. Územie je charakteristické prevažne zvlneným reliéfom nivnej pahorkatiny. Tento terén sa postupne dvíha k pohoriu Považský Inovec. Obec ako taká má mierne členité pahorkatinné prostredie. Územie je možné zaradiť do taxonometrickej úrovne poľnohospodárskej krajiny so sústredeným vidieckym sídlom. Obec disponuje v súčasnosti ornou pôdou, nachádzajú sa tu trvale trávnaté porasty, vodné toky, lesný porast, nelesná a krovinná vegetácia.

Hydrologické podmienky

Obec Horné Štitáre z hľadiska hydrologických pomerov disponuje Perkovským potokom. Tento potok preteká obcou v celkovej dĺžke 2,8 km. Voda z potoka sa nevyužíva na žiadne účely. Obec má k dispozícii aj rybník. Avšak žiadne iné potoky, studne alebo priehrady obec nemá.

Obrázok č. 6: Štitársky potok a miesto prameňa Perkovského potoka

Zdroj: internet

Klimatické podmienky

Ak ide o klimatické podmienky, v ktorých sa obec nachádza, treba povedať, že obec patrí do teplej oblasti, okrsku mierne suchého. Tak ako ostatné obce v topolčianskom okrese aj obec Horné Štitáre je charakteristická miernou zimou s dlhším slnečným svitom. Priemerná ročná teplota je vo výške 6 - 8° Celzia. Na tomto území prevláda severozápadný vietor. Priemerný ročný úhrn zrážok je 600 mm.

Pedologické podmienky

Na území obce prevládajú hnedozeme kultizemné. Pôdy na území obce sú ohrozené najmä eróziou. Je to ovplyvnené tým, že na jej území sú pestované plodiny náchylné na eróziu. Medzi ne patrí napríklad cukrová repa, kukurica na siláž a kukurica na zrnno. Plodiny trpí veterná aj vodná erózia. Plodiny, ktoré nie sú náchylné na eróziu predstavujú len malé percento.

Pôda je v obci využívaná tak ako v minulosti, tak aj v súčasnosti prevažne na poľnohospodárske účely. Väčšinu pôdneho fondu územia tvorí poľnohospodárska pôda. Tá má dominantné postavenie. Zvyšnú časť z celkovej rozlohy zaberá nepoľnohospodárska pôda. Tá je tvorená vodnými plochami, ostatnými plochami, zastavanými plochami a lesnou pôdou, ktorá má na jej zábere najnižšie zastúpenie.

Tabuľka č. 3: Štruktúra pôdneho fondu v m²

	2010	2011	2012	2013	2014
poľnohospodárska plocha	5 266 315	5 256 420	5 265 321	5 249 075	5 244 979
orná pôda	4 912 449	4 903 673	4 902 453	4 888 496	4 884 400
chmelnice	130 140	130 140	140 840	140 840	140 840
záhrady	207 763	206 643	206 065	203 776	203 776
ovocný sad	11 432	11 432	11 432	11 432	11 432
TTP	4 532	4 532	4 532	4 532	4 532
nepoľnohospodárska pôda	417 445	427 340	418 439	434 685	438 781
lesný pozemok	12 328	12 328	12 328	12 328	12 328
vodná plocha	54 910	54 910	54 910	54 910	54 910
zastavané plochy	291 726	300 937	290 815	294 633	296 292
ostatné plochy	58 481	59 165	60 386	72 814	75 251

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Celková výmera obce v roku 2014 je 5 683 760 m². Poľnohospodárska pôda je na území obce využívaná prevažne ako orná pôda. Záhrady zaberajú druhé miesto z rozlohy poľnohospodárskej pôdy a najnižšie zastúpenie majú TTP. Z nepoľnohospodárskej pôdy najviac zaberajú zastavené plochy. Druhé miesto patrí ostatným plochám.

V súčasnosti v obci prebieha spracovanie ROEP (register obnovennej evidencie pozemkov). Obec má tiež územno-plánovacia dokumentáciu v štádiu spracovania.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Na území obce sa vyskytujú rôzne druhy rastlín a živočíchov. Ich zastúpenie je veľmi pestré a rozmanité. Z flóry sa v katastri vyskytuje Topoľ euroamerický (*Populus euroamericana*), Vrbá biela (*Salix alba*), Breza previsnutá (*Betula pendula*), Baza čierna (*Sambucus nigra*), Agát biely (*Robinia pseudoacacia*), Čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), Lipa malolistá (*Tilia cordata*), Javor poľný (*Acer campestre*), Dub cerový (*Quercus cerris*).

Fauna je zastúpená nasledovnými živočíchmi: Zajac poľný (*Lepus europaeus*), Bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), Holub hrivnák (*Columba palumbus*), Krt obyčajný (*Talpa europaea*), Vrana obyčajná (*Corvus corone*), Srnec obecný (*Capreolus capreolus*), Hraboš

poľný (*Microtus arvalis*), Liška obyčajná (*Vulpes vulpes*), Pinka lesná (*Sciurus vulgaris*), Vrabec domáci (*Passer domesticus*), Sova obyčajná (*Strix aluco*).

OBYVATELSTVO

Ľudské zdroje patria k rozvojovým faktorom. Ich skladba je veľmi rôznorodá. Sledovanie potrieb obyvateľstva žijúceho na území obce patrí k jednej zo základných priorít obce. Na to, aby obec poznala potreby svojich obyvateľov, potrebuje zistiť jeho základné demografické charakteristiky. Ide o dynamiku obyvateľstva, jeho počet, štruktúru a priestorové rozloženie. K úplne najzákladnejším demografickým ukazovateľom patrí jeho počet a vývoj počas jednotlivých rokov. Tento ukazovateľ dáva obraz o sile sledovanej populácie, o tom, ako je územie zaľudnené. K ľudským zdrojom sa tiež viažu ekonomické aktivity a rôzne procesy, ktoré sú navzájom poprepájané. U obyvateľov sa sleduje vek, vzdelanie a náboženské vierovyznanie. Tieto faktory ovplyvňujú ekonomické aktivity, pôsobia na trh práce, alokáciu podnikateľských subjektov a stav a mieru nezamestnanosti. Základné demografické charakteristiky by mala obec sledovať aj z hľadiska poznania spokojnosti svojich obyvateľov.

Obec Horné Štitáre sa s celkovým počtom obyvateľov 509 (k 31. 12. 2014) zaraďuje medzi malé obce okresu Topoľčany. Z toho je občanov nad 15 rokov 431. Počet detí v obci je 78. Priemerný vek obyvateľov obce Horné Štitáre je 41,58 roka. Nasledujúce tabuľky prezentujú stavbu obyvateľov obce podľa pohlavia. Je vidieť, že v obci má väčšie zastúpenie ženské pohlavie.

Tabuľka č. 4: Prehľad obyvateľov podľa veku a pohlavia (2014)

Deti do 15 rokov	počet	Mládež (od 15 do 18 rokov)	počet	Dospelí	počet
dievčatá	43	dievčatá	4	ženy	232
chlapci	35	chlapci	10	muži	185
spolu	78	spolu	14	spolu	417

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Obec trápia mnohé problémy, ktoré nepriaznivo vplyvajú na vývoj obyvateľstva obce. Nepriaznivý prirodzený prírastok je jedným z nich. Ten súvisí predovšetkým s vekom obyvateľstva v obci. Aj napriek tomu, že migračný prírastok je v obci pozitívny, čiže do obce sa viac ľudí prisťahuje ako odsťahuje, obyvatelia obce sú nútení navštevovať okresné mesto alebo okolité obce za účelom uspokojenia ich potrieb. To môže byť spôsobené viacerými faktormi. Jedným z týchto faktorov je, že v obci sa nenachádza dostatok pracovných príležitostí a dostatok služieb. Mladí ľudia často cestujú za prácou do okresného mesta, využívajú tam väčšinu služieb, ktoré obec nevie zabezpečiť buď v dostatočnej kvalite alebo kvantite. Veľa mladých odchádza alebo si hľadá bývanie v sídlach, ktoré vyhovujú ich podmienkam a nárokom. Veľa z nich však odchádza aj do zahraničia. Týmto problémom trpí viacero malých vidieckych obcí a s odsťahovaním obyvateľstva trpí aj Slovensko ako štát.

Nasledovná tabuľka odráža vývoj počtu obyvateľov od roku 2007 až po rok 2014. Tabuľka obsahuje viaceré ukazovatele. Okrem celkového počtu obyvateľov za jednotlivé roky sa tu nachádzajú údaje o narodených, zomrelých, už spomínaný prirodzený prírastok. Možno tu vidieť vývoj počtu prisťahovaných a odsťahovaných a aj migračný prírastok. Za pozitívny jav sa považuje každoročné stúpanie počtu obyvateľov. Z tabuľky možno vidieť, že v obci prevažuje počet zomrelých nad počtom narodených. To sa negatívne odráža na prirodzenom prírastku obyvateľstva. Ak však ide o počet prisťahovaných a odsťahovaných, z tabuľky vidieť, že počty prisťahovaných prevažujú. Najviac ľudí sa prisťahovalo práve v roku 2014. Migračný prírastok je teda pozitívny. Celkový prírastok v obci je pozitívny, aj keď sa z roka na rok znižuje.

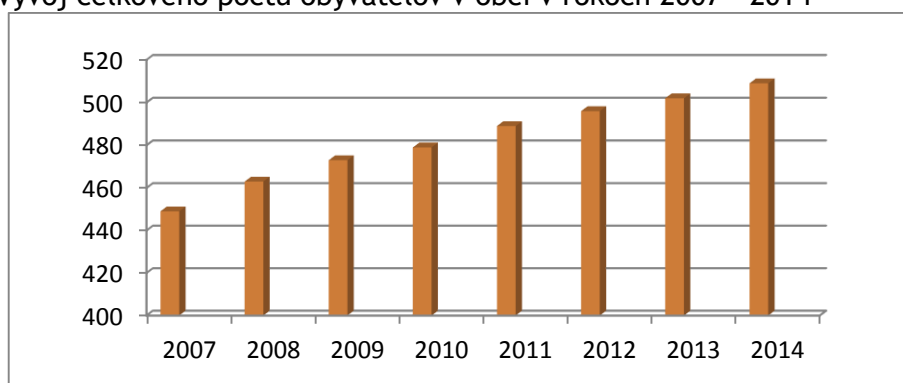

Tabuľka č. 5: Vývoj počtu obyvateľov

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
počet obyvateľov	449	463	473	479	489	496	502	509
narodených	2	5	5	5	5	7	5	4
zomrelých	5	8	8	11	7	8	13	6
prirodzený prírastok	-3	-3	-3	-6	-2	-1	-8	-2
prist'ahovaných	17	20	19	15	17	9	19	22
odst'ahovaných	2	3	6	3	6	1	5	13
migračný prírastok	15	17	13	12	11	8	14	9
celkový prírastok	12	14	10	6	9	7	6	7

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Graf č. 1: Vývoj celkového počtu obyvateľov v obci v rokoch 2007 - 2014

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Obec s malým počtom obyvateľom, ako je obec Horné Štitáre, trpí nepriaznivou vekovou situáciou. Ide hlavne o zaradenie a počet obyvateľov do produktívnych vekových skupín. Nepriaznivá veková štruktúra vyplýva predovšetkým z toho, že počet obyvateľov v poproduktívnom veku (ženy nad 55 rokov, muži nad 60 rokov) prevyšuje počet obyvateľov v predproduktívnom veku (vek 0- 14 rokov).

V nasledovnej tabuľke možno vidieť vývoj obyvateľstva z hľadiska vekovej štruktúry od roku 2007 až do roku 2014. Počet obyvateľov v predproduktívnom veku sa z roka na rok zvyšuje. Toto zvyšovanie síce nie je vysoké, ale pozitívnym javom je, že tento vývoj nemá klesajúcu tendenciu. Počet obyvateľov v produktívnom veku tiež z roka na rok stúpa. Stúpajúcu tendenciu má aj skupina obyvateľov zaradená do poproduktívneho veku. Najviac obyvateľov sa nachádza v produktívnom veku tak ako vo väčšine obcí na Slovensku. Avšak negatívnym javom je, že počet obyvateľov v poproduktívnom veku je každý rok vyšší než počet obyvateľov v predproduktívnom veku. Obec Horné Štitáre však nie je jedinou obcou, ktorá trpí týmto javom. Väčšina obyvateľov v produktívnom veku je ekonomicky aktívna. Samozrejme, že v obci je aj ekonomicky neaktívne obyvateľstvo a dlhodobo nezamestnaní. Miera nezamestnanosti sa v obci každý rok mení. Avšak výrazne výkyvy sa na tomto území nevyskytujú.

Tabuľka č. 6: Veková štruktúra obyvateľstva

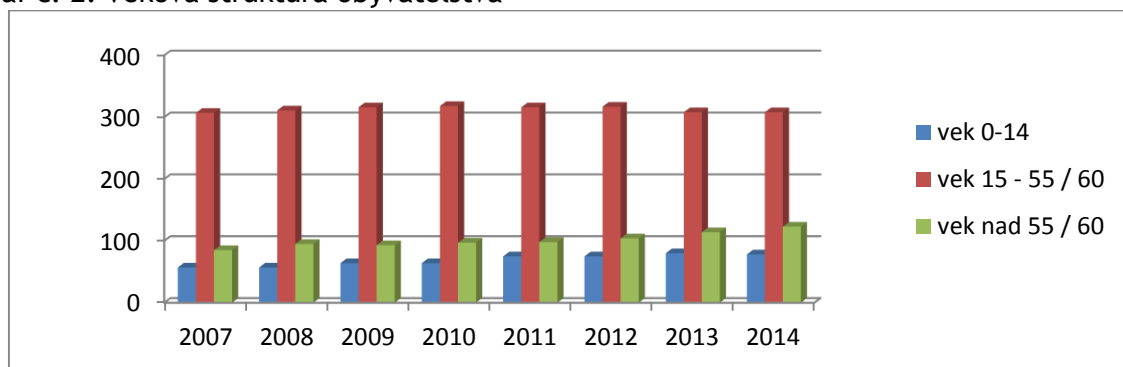
vek/rok	Predproduktívny vek (0-14)	Produktívny vek (15-55ženy 60muži)	poproduktívny vek (nad 55ž, 60m)
2007	57	307	85
2008	57	311	95

2009	64	316	93
2010	64	318	97
2011	75	316	98
2012	75	317	104
2013	80	308	114
2014	78	308	123

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Graf č. 2: Veková štruktúra obyvateľstva

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Ak ide o vzdelanie, treba povedať, že tento ukazovateľ tiež do určitej miery ovplyvňuje život v obci, zohráva úlohy pri ekonomickom rozvoji. Samozrejme, že dôležitú úlohu zohrávajú vysokoškolsky vzdelaní ľudia a obyvatelia, ktorí majú úplne stredoškolské vzdelanie. Vysokoškolsky vzdelaní obyvatelia zastávajú jedno z najnižších percent v obci. Takto vzdelaní ľudia majú minimálnu možnosť sa v obci zamestnať, keďže v obci nie je dostatok pracovných príležitostí, kde by mohli títo obyvatelia využiť svoje poznatky nadobudnuté na univerzite alebo vysokej škole. Vysokoškolsky vzdelaní obyvatelia hľadajú svoje uplatnenie skôr v mestách, ako vo vidieckych obciach.

Nasledujúca tabuľka zobrazuje vzdelanostnú štruktúru v obci za rok 2014. Ukazuje počet obyvateľov so základným, stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním. Najnižší počet obyvateľov sa nachádza v skupine vyučených. Druhé miesto s najnižším počtom obyvateľov patrí vysokoškolsky vzdelaným. Najvyšší počet obyvateľov patrí skupine so stredným odborným vzdelaním bez maturity. Druhé miesto s najvyšším počtom obyvateľom je skupina s úplným stredoškolským vzdelaním s maturitou. Za tabuľkou nasleduje graf, ktorý odráža vzdelanostnú štruktúru graficky.

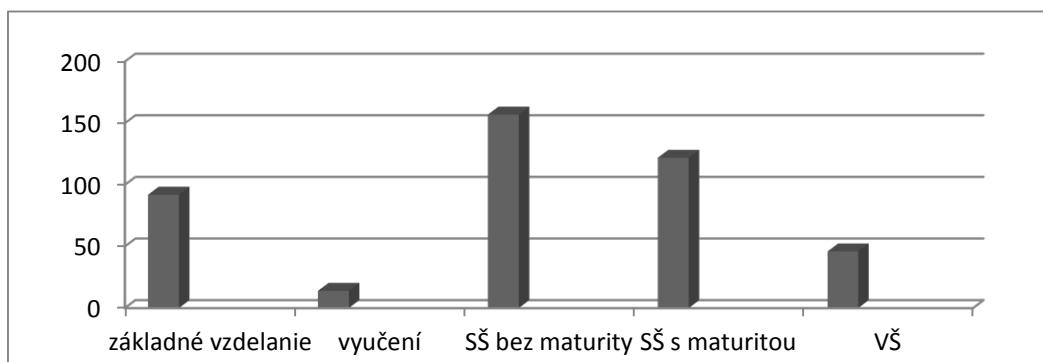
Tabuľka č 7: Vzdelanostná štruktúra v obci

VZDELANIE	Rok 2014
základné vzdelanie	92
vyučení	14
stredné odborné vzdelanie bez maturity	157
úplné stredné vzdelanie s maturitou	122
vysokoškolské vzdelanie	46

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Graf č. 3: Vzdelanostná štruktúra v obci

Zdroj : OcU Horné Štitáre

V obci Horné Štitáre prevláda obyvateľstvo slovenskej národnosti. Tvorí až 99% celkového počtu obyvateľov. To zvyšné 1% tvoria obyvatelia českej, maďarskej alebo rómskej národnosti. Obyvatelia iných národností v obci nežijú. Možno teda povedať, že národnostná štruktúra obce je jednoliata. U dvoch občanov obce Horné Štitáre nebola národnosť zistená.

Tabuľka č. 8: Národnostná štruktúra v obci

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
slovenská	226	259	485
maďarská	0	1	1
rómska	0	2	2
česká	1	0	1
nezistená	1	1	2
spolu	228	263	491

Zdroj: SODB 2011

Obec je jednoliata aj po stránke náboženského vierovyznania. Obyvatelia obce Horné Štitáre sa hlásia prevažne k rímsko-katolíckej cirkvi. Obyvatelia evanjelického augsburského vyznania tvoria 2 % a bez vyznania je 0,9 % z celkového počtu obyvateľov. U 20 obyvateľov nebola zistená náboženská vierovyznanie.

Tabuľka č. 9: Náboženská štruktúra v obci

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
rímskokatolícka cirkev	209	236	445
evanjelická cirkev augsburského vyznania	4	4	8
náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	1	1
bez vyznania	4	12	16
iné	0	1	1
nezistené	11	9	20
spolu	228	263	491

Zdroj: SODB 2011

V obci žijú obyvatelia, ktorí pracujú v rôznych sférach ekonomiky. Ich pracovné miesta sa nachádzajú buď priamo v obci, v jej okolí alebo okresnom meste Topolčany. Niektorí dochádzajú aj do vzdialenejších miest. Najviac obyvateľov je zamestnaných v odvetviach ako sú stavebné práce, maloobchod a verejná správa. Tento trend prevláda skoro vo všetkých obciach topolčianskeho okresu. Nasledujúca tabuľka odráža odvetvia ekonomiky a ich počet zamestnancov, ktorí v danom odvetví pracujú. Z tabuľky možno vyčítať aj konkrétny počet

žien a mužov tej-ktorej ekonomickej sféry. V poslednom stĺpci tabuľky sa nachádza údaj týkajúci sa osôb, ktoré do zamestnania denne dochádzajú.

Tabuľka č. 10: Ekonomická štruktúra v obci

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	8	1	9	7
ťažba uhlia a lignitu	0	1	1	1
výroba potravín	3	5	8	7
výroba textilu	0	2	2	1
výroba odevov	0	3	3	2
výroba kože a kožených výrobkov	3	4	7	6
spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	4	0	4	4
výroba papiera a papierových výrobkov	0	1	1	1
výroba výrobkov z gumy a plastu	3	0	3	2
výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	0	1	1	1
výroba a spracovanie kovov	2	0	2	1
výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	7	1	8	7
výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	1	2	3	2
výroba elektrických zariadení	6	5	11	11
výroba strojov a zariadení i. n.	1	1	2	2
výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	3	1	4	3
výroba nábytku	6	2	8	8
oprava a inštalácia strojov a prístrojov	2	0	2	2
zber, úprava a dodávka vody	2	0	2	2
inžinierske stavby	2	0	2	2
špecializované stavebné práce	19	3	22	19
veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	1	0	1	1
veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	5	0	5	2
maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	13	12	25	23
pozemná doprava a doprava potrubím	8	2	10	9
skladové a pomocné činnosti v doprave	1	0	1	0
poštové služby a služby kuriérov	0	1	1	1
činnosti reštaurácií a pohostinstiev	3	1	4	4
finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	2	0	2	1
poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	1	0	1	0
činnosti v oblasti nehnuteľností	2	0	2	1
vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	1	0	1	1
architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	1	0	1	1
reklama a prieskum trhu	0	1	1	1
sprostredkovanie práce	1	0	1	1
verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	6	11	17	16
vzdelávanie	3	6	9	9
zdravotníctvo	2	3	5	5
starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	2	7	9	8
sociálna práca bez ubytovania	0	2	2	1
športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	0	1	0
činnosti členských organizácií	1	1	2	2
ostatné osobné služby	2	3	5	4
nezistené	6	3	9	6

spolu	134	86	220	188
-------	-----	----	-----	-----

Zdroj: SODB 2011

V nasledujúcej tabuľke vidieť počet žien a mužov na základe súčasnej ekonomickej aktivity. 27 obyvateľov v obci je nezamestnaných, 140 dôchodcov je nepracujúcich. V obci tiež žijú osoby, ktoré sú na materskej alebo rodičovskej dovolenke. Pre obec je najvýhodnejšie, aby čo najviac obyvateľov malo zamestnanie. Tento fakt by ovplyvňoval mieru nezamestnanosti v obci, životnú úroveň obyvateľstva žijúceho na území obce a v neposlednom rade aj ich spokojnosť.

Tabuľka č. 11: Obyvateľstvo podľa súčasnej ekonomickej aktivity

	muži	ženy	Spolu
Spolu	134	86	220
%	60,9	39,1	100
osoby na materskej dovolenke	0	3	3
pracujúci dôchodcovia	2	2	4
nezamestnaní	21	6	27
vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch	1	0	1
osoby na rodičovskej dovolenke	0	10	10
nepracujúci dôchodcovia	41	99	140
ostatní, nezávislí	0	1	1
osoby do 16 r.	39	38	77
študenti stredných škôl	7	9	18
študenti vysokých škôl	3	6	9
ostatní závislí, nezistení	4	14	18
úhrn obyvateľstva	228	263	491
narodení v obci - spolu	130	113	243
narodení v obci - %	57	43	100

Zdroj: SODB 2011

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Technická infraštruktúra taktiež predstavuje jeden z rozhodujúcich faktorov pri rozvoji obce po ekonomickej, ale aj sociálnej stránke. Z ekonomického hľadiska technická infraštruktúra podnecuje ekonomické aktivity, jej dobrý stav a dostatočná kvantita priťahuje ekonomické subjekty, firmy, ale aj potenciálnych obyvateľov. Významnú úlohu zohráva aj pre obyvateľov samotnej obce a ich úroveň a kvalitu života. Technická infraštruktúra by mala byť vybudovaná v dostatočnej kvalite a kvantite. Tak môže adekvátne slúžiť obyvateľom obce a aj firmám, ktoré sú v obci lokalizované. Vďaka technickej infraštruktúre prichádza k prepojeniu medzi jednotlivými zložkami ekonomického systému, ktorý v obci existuje, čiže medzi výrobcom a spotrebiteľom. Vhodne realizovaná technická infraštruktúra taktiež umožňuje priblížiť služby a trh práce.

Obec Horné Štitáre je elektrifikovaná a aj plynofikovaná. K elektrifikácii došlo v roku 1950. Posledná rekonštrukcia elektrických rozvodov bola realizovaná v roku 1992. Momentálne je stav elektrickej siete v relatívne dobrom stave. Obec však do budúcnosti uvažuje o jej rekonštrukcii. Išlo by o dotiahnutie vodičov, vyrovnanie stĺpov, presvorkovanie spojov. Ak ide o plynofikáciu, 98% obyvateľov obce je napojených na plyn. Obec bola plynofikovaná v roku 1996. Dĺžka plynovodnej siete je 6410 m. Väčšina obyvateľov žijúcich v obci je napojená na Ponitriansky vodovod. Toto percento predstavuje číslo až 98. Ostatné 2% tvoria obyvatelia, ktoré majú domové studne. Obec disponuje kvalitnou pitnou vodou, ktorá tiež zodpovedá hygienickým predpisom. V obci je riešený odvod odpadových vôd. Obyvatelia

obce majú vybudované žumpy. Novšie vybudované žumpy sú kvalitne a tiež nepriepustné. Tie staré však treba zmodernizovať. Vodu zo žump, ktorá je znečistená likviduje obec. Odpadové a znečistené vody sa pravidelne vyvážajú. Pri tejto činnosti obec spolupracuje s poľnohospodárskym družstvom. V obci je vybudovaná kanalizácia, ale obec ju ešte potrebuje dobudovať. Obec disponuje ČOV v počte 3 kusy. Ak ide o verejné osvetlenie, jeho stav je dobrý. Obec však plánuje výmenu svietidiel a prechod na LED technológiu.

Cestné a dopravné siete v obci sú tiež jedným z faktorov, ktoré obec musí riešiť z hľadiska svojho rozvoja. Obec ako taká má veľmi dobrú polohu vzhľadom na lokalitu, v ktorej sa nachádza. Obec Horné Štitáre leží medzi okresným mestom Topolčany a okresným mestom Hlohovec. Tieto mestá sú od obce v relatívne krátkej vzdialenosti. V dopravných sieťach má teda výbornú polohu. Cez obec prechádza štátna cesta druhej triedy a spája mestá Topolčany a Hlohovec. V obci sa nachádzajú aj cesty III. triedy a miestne komunikácie. Ich celková dĺžka je 2300 m. Dĺžka ciest II. triedy je 1 500 m. Obec disponuje aj chodníkmi v celkovej dĺžke 2500 m. Avšak v súčasnosti je nutná ich oprava, a to hlavne ich povrchu. Ich niektoré časti sú nevyhovujúce. Obec potrebuje v niektorých častiach dobudovať chodníky. V obci sa nachádzajú aj mosty a lávky. Ich počet je 2 kusy. Parkovisko, ktoré je v obci, má kapacitu 50 miest. Obec sa nachádza v blízkosti okresného mesta Topolčany. Obec zabezpečuje dopravu do mesta autobusovými spojmi. Z tohto dôvodu sa v obci nachádzajú tri zastávky. Obec momentálne rieši bezpečnosť dopravy. Súvisí to hlavne s extrémnym nárastom počtu vozidiel. Obec sa snaží zabezpečiť viac prechodov pre chodcov a urobiť nebezpečné úseky bezpečnejšími.

Odpadové hospodárstvo rieši obec zodpovedne. Spoločnosť Marius Pedersen Piešťany zabezpečuje pre obec Horné Štitáre zber a likvidáciu KO. Odpad sa odváža dvakrát do mesiaca. Treba povedať, že obec má zriadený separovaný zber. Ide o separáciu papiera, plastu a skla. Objem separovaného odpadu v rozmedzí rokov 2007 - 2014 neustále kolíše. Treba však povedať, že v tomto sledovanom období objem separovaného odpadu stúpa. Najviac vyseparovaného odpadu bolo v roku 2013, a to skoro 145 ton. V roku 2014 bolo najviac ton odpadov vyprodukovaných v kategórii zmesový komunálny odpad. Druhé miesto patrí kategórii objemový odpad. Najmenší objem odpadu v tonách patrí kategórii vyradené elektronické zariadenia. Ďalšie údaje o množstve vyseparovaného odpadu a o množstve vyprodukovaných odpadov odrážajú tabuľky pod textom. Napriek pozitívnemu javu v podobe separácie odpadu obec musí bojovať s čiernymi skládkami. V obci sa produkuje aj drobný stavebný odpad a tiež nebezpečný odpad z domácnosti. Drobný stavebný odpad sa realizuje podľa dohody. Obec na jeho zber využíva veľkoplošné kontajnery. Dvakrát do roka sa zabezpečuje odvoz nebezpečného odpadu z domácnosti. Jeho zber sa realizuje vyhlásením cez miestny rozhlas a zber sa uskutočňuje na dvore kultúrneho domu.

Systém odpadového hospodárstva v obci je vyhovujúci. Dokáže pokryť miestne potreby. Obec však uvažuje o jeho modernizácii. Išlo by o zriadenie zberného dvora, zvyšovanie množstva vyseparovaného odpadu. Obec by chcela vyriešiť problém nakladania s bioodpadom. V neposlednom rade by chcela zamedziť vytváraniu divokých skládok, ktoré nepôsobia atraktívne a navyše znečisťujú životné prostredie. Celkový vzhľad obce je klasifikovaný ako uspokojivý.

Tabuľka č. 12: Množstvo odpadov vyprodukovaných v roku 2014

Názov odpadu	Množstvo (t)
textílie	0,8
papier a lepenka	0,44
sklo	3,8
vyradené elektrické a elektronické zariadenia	0,52

vyraďené el. zariadenia iné ako 200 121	0,29
elektronický šrot	0,42
plasty	3,99
zmesový komunálny odpad	93,86
objemový odpad	36,81
kuchynský reštauračný odpad	1,05

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Tabuľka č. 13: Separovaný zber v obci za roky 2007-2014

Roky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
komunálny odpad v tonách	86,27	91,87	85,5	94,03	116,08	131,81	144,93	141,98
% separovaného odpadu z TKO	10,86	10,09	5,72	5,89	8,58	6,07	8,07	7,97

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Ak ide o telekomunikačnú sieť, obec leží v území s dobrým signálom pre zabezpečenie telekomunikačných služieb. Obec je pokrytá telekomunikačnou sieťou T-COM (pevná linka). Zároveň je pokrytá signálom troch mobilných operátorov: T-Mobile, Orange a O2. Obyvatelia môžu využívať aj pripojenie na internetovú sieť.

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Tak ako je pre obec dôležitá technická infraštruktúra, rovnako je dôležitá aj sociálna infraštruktúra, jej kvalita a kvantita. Jej dobrý stav slúži obyvateľom na uspokojovanie svojich potrieb. Obce však nedisponujú veľkým množstvom zariadení, ktoré by v dostatočnej miere alebo kvalite uspokojovali potreby. Obce by tento problém mali riešiť, keďže stúpa počet obyvateľov v skupine poproduktívneho veku. Tento problém sa týka aj obce Horné Štitáre. Avšak vzhľadom na to, že obec Horné Štitáre sa zaraďuje medzi menšie obce, disponuje zariadeniami sociálnej infraštruktúry uspokojujúcej potreby aspoň v dostatočnej miere. Ak obec svoje finančné prostredie a zdroje bude sústreďovať do sociálnej infraštruktúry, pomôže rozvíjať dynamiku a rozvoj obce ako celku.

Sociálna infraštruktúra uspokojuje potreby obyvateľstva a vplýva na rozmiestňovanie niektorých výrobných podnikov. Lokalizácia sociálnej infraštruktúry je podmienená najmä štruktúrou osídlenia, ako aj veľkosťou sídel. Sociálna infraštruktúra sa komplexnejšie rozvíja a sústreďuje skôr v sídlach mestského typu. Koncentrovanie verejných a súkromných zdrojov do priestoru a ich smerovanie do rozvoja sociálnej infraštruktúry napomáha dynamike jej rozvoja, pričom sa zachováva rôznorodosť a identita vlastníckych foriem. Pri sociálnej infraštruktúre sa najčastejšie hodnotí: domový a bytový fond, školstvo, sociálne služby, kultúru, zdravotníctvo a služby obyvateľstvu.

Domový a bytový fond

O rozvoj bytového a domového fondu by sa mala zaujímať každá obec. Vo väčšine obcí v topolčianskom okrese sa počet obyvateľov žijúcich na ich územiach zväčšuje. Obec by tak mala byť schopná zabezpečiť dobré podmienky pre bývanie či prípadne sprostredkovať voľné stavebné pozemky pre výstavbu rodinných domov. Obyvatelia by tak nemuseli hľadať svoje nové bývanie v okolí obce, ale mohli by zotrvať v obci, ku ktorej ich viažu rôzne vzťahy. V súčasnosti totiž prevláda trend, že veľa obyvateľov obcí chce zotrvať v tichom a pokojnom prostredí na vidieku alebo v dedinách. Taktiež veľa osôb žijúcich na území mesta preferuje pokojné a príjemné prostredie, ktoré ponúkajú obce.

Celkový počet domov v obci je 169, z toho 141 domov je obývaných a 28 neobývaných. Rodinné domy sú v obci v počte 135 a väčšina domov bola postavená v období rokov 1946 - 1990, čiže zástavba je pomerne zastaralá. Z celkového počtu neobývaných domov je najčastejším dôvodom neobývanosti zmena domu na rekreačné účely.

V obci sa nachádzajú 3 bytové domy. Celkovo je v nich 12 obývaných bytov. Celkový počet bytov v obci je 182, z toho 154 bytov je obývaných a 28 neobývaných. Nasledovné tabuľky zobrazujú počet domov a ich rozdelenie, počet obývaných bytov v rodinných domoch a počet obývaných bytov v bytových domoch.

Tabuľka č. 14 - Bytové a domový fond

Domy	Domy obývané								Domy neobývané						Domy s nezistenou obývanosťou
spolu	Spolu	podľa typu			podľa obdobia výstavby				spolu	podľa dôvodu neobývanosti					spolu
169	141	rodinné domy	bytové domy	iné	do r. 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a neskôr	28	zmena vlastníkov	určené na rekreáciu	uvolnené na prestavbu	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	0
		135	3	3	33	77	8	16		0	21	1	3	3	

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka č. 15 - Bytové a domový fond

Byty		Byty obývané													
Spolu	spolu	Podľa formy vlastníctva					Podľa počtu obytných miestností					Podľa veľkosti obytnej plochy v m ²			
182	154	vlastné byty v byt. domoch	byty vo vlast. rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné	1	2	3	4	5+	<40	40-80	81-100	100+
		8	132	8	0	3	4	9	69	41	30	10	111	19	13

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka č. 16 - Bytové a domový fond

Byty obývané									
Podľa typu kúrenia					Podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie				
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia		plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný
2	90	36	0		133	2	0	13	1
									0

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka č. 17 - Bytové a domový fond

Byty neobývané					Byty s nezistenou obývanosťou
spolu	Podľa dôvodu neobývanosti				
28	zmena vlastníkov	určené na rekreáciu	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	0
	0	21	3	4	

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka č. 18 - Bytové a domový fond

Obývané byty v rodinných domoch							
Spolu	Podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m ³	Podľa zásobovania vodou (vodovod)			Podľa vybavenosti domácností		Podľa pripojenia
139	z toho	z toho					

	<40	40-80	81-120	120+	v byte zo spoločného zdroja	v byte z vlastného zdroja	mimo bytu	bez vodovodu	mobilný telefón	osobný počítač / notebook	osobné auto	na pevnú telefónnu linku	na internet
	2	19	73	45	119	16	0	2	113	70	82	78	55

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka č. 19 - Bytový a domový fond

Obývané byty v bytových domoch												
spolu	Podľa celkovej podlahovej plochy bytu v m ³				Podľa zásobovania vodou (vodovod)		Podľa vybavenosti domácností			Podľa pripojenia		
12	z toho				z toho		mobilný telefón	osobný počítač / notebook	osobné auto	na pevnú telefónnu linku	na internet	
	<40	40-80	81-120	120+	v byte zo spoločného zdroja	v byte z vlastného zdroja						
	0	8	0	4	11	0						

Zdroj: SODB 2011

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. vybavenosťou bytov ústredným kúrením, zásobovaním vodou, podľa celkovej podlahovej plochy bytu, pripojenosťou, ale i podľa vybavenosti domácnosti mobilným telefónom, počítačom, osobným automobilom atď. Podpora IBV môže prilákať nových obyvateľov a vytvoriť predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Školstvo

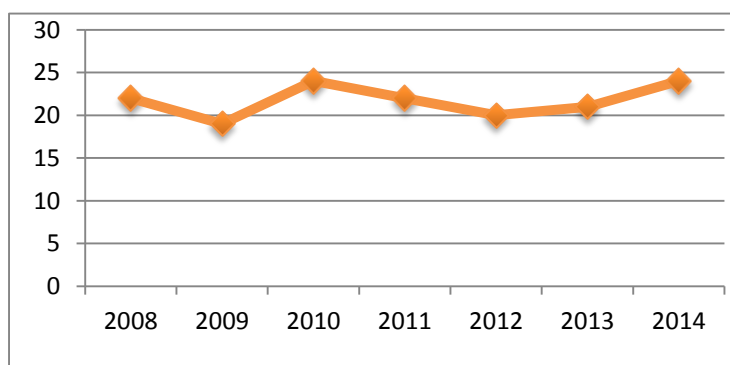
V obci je materská škôlka. Zamestnáva štyroch zamestnancov, z toho sú dvaja pedagogickí a dvaja nepedagogickí zamestnanci. Základná škola sa v obci nenachádza. Deti z obce musia za vzdelaním dochádzať do najbližšej obce Urmince. ZŠ v Urminciach je vzdialená 3 km. Doprava do školy je zabezpečená autobusom.

Tabuľka č. 20: Vývoj počtu detí v materských školách

Školský rok	Počet detí
2007/08	22
2008/09	19
2009/10	24
2010/11	22
2011/12	20
2012/13	21
2013/14	24

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Graf č. 4: Vývoj počtu detí v materských školách

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Počet detí z roka na rok v materskej škole stúpa. Toto je považované za veľmi pozitívny jav. Materská škola sa tak vyhne zrušeniu alebo zatvoreniu z dôvodu nedostatku detí.

Zdravotníctvo

V obci Horné Štitáre neexistuje zdravotnícke zariadenie ani žiadna ambulancia lekára. Obyvatelia obce musia navštevovať najbližšie zdravotnícke zariadenie v obci Urmince, alebo za zdravotníckymi službami cestovať do okresného mesta Topolčany. Najbližšia lekáreň je taktiež až v Topolčanoch.

Sociálna starostlivosť

Sociálna starostlivosť je v obci poskytovaná opatrovateľskou službou. Rozvoz stravy však obec nezabezpečuje. Obec Horné Štitáre patrí síce medzi malé obce, avšak na jej území sa nachádza aj Domov sociálnych služieb. Zriaďovateľom je NSK. Počet lôžok v tomto zariadení je 50. Existencia sociálneho zariadenia pre starších obyvateľov obce je vítaná, keďže v obci z roka na rok pribúda počet obyvateľov v poproduktívnom veku. V prípade, že by obyvatelia obce potrebovali iné sociálne služby, musia navštíviť poskytovateľov týchto služieb v okresnom meste Topolčany alebo v krajskom meste Nitra. Obyvatelia môžu tieto mestá navštíviť aj v prípade, že služby poskytované obcou nie sú v dostatočnej kvalite alebo kvantite.

Služby obyvateľstvu

Dynamický rozvoj obce je zabezpečený poskytovaním služieb obyvateľstvu. Služby by mali byť poskytované a zabezpečované v čo najlepšej kvalite a množstve. Ak niektoré služby obec nevie zabezpečiť, obyvatelia obce musia navštevovať okolité obce alebo okresné mesto Topolčany. Obec sa však v čo najväčšej miere snaží uspokojovať potreby a požiadavky na služby svojich obyvateľov. V obci sa nachádza kostol, ktorý môže využívať široká verejnosť. Obec má tiež dom smútku a cintorín. Dá sa povedať, že veriaci v obci majú svoje potreby uspokojené v postačujúcej miere. Pohrebníctvo v obci však nie je. Obyvatelia obce môžu tiež navštevovať kultúrny dom. V miestnom kultúrnom dome je možnosť usporadúvania rodinných osláv, svadieb, predajných akcií. Konajú sa tu zábavy a kultúrne vystúpenia k rôznym príležitostiam. Obyvatelia obce tak majú možnosť sa kultúrne vyžiť. V obci možno nájsť aj obecnú knižnicu s rôznymi publikáciami. V obci je tiež predajňa rôzneho tovaru. Ide o tovar potravinársky a nepotravinársky. Mládež má k dispozícii aj športové zariadenia. Tu môžu obyvatelia tráviť svoj voľný čas. V obci Horné Štitáre sa nachádza aj pohostinstvo a kaviareň-bar. Obec patrí pod poštový úrad v Hajnej Novej Vsi. Obec nemá matriku, tá sa nachádza v obci Horné Obdokovce. Nevýhodou je, že v obci sa nenachádza žiadne ubytovacie zariadenie.

Nasledujúca tabuľka prehľadne ukazuje, čo sa v obci nachádza. Je pochopiteľné, že niektoré objekty a zariadenia nebudú obyvateľom obce k dispozícii vzhľadom na malý počet obyvateľov obce. Tieto služby by nemohli ani efektívne v obci fungovať, preto sa obec o ich realizáciu ani neusiluje. Tabuľka jasne ukazuje, že obec disponuje iba naozaj základnými službami.

Tabuľka č. 21: Občianska vybavenosť

MŠ	áno
ZŠ	Nie- 3 km
futbalové ihrisko	Áno
detské ihrisko - obec	Áno
detské ihrisko - materská škola	Áno
športový areál	Áno
posilňovňa - obec	Áno

klub pre mládež	Áno
-----------------	-----

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Odvetvie verejnej správy zabezpečuje na území obce Horné Štitáre samospráva pracujúca v budove obecného úradu. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce, zabezpečuje organizačné a administratívne veci. Prácu obecného úradu organizuje starosta obce. Obecné zastupiteľstvo komunikuje s občanmi prostredníctvom obecného rozhlasu, letákov, ako i web stránky s adresou <http://www.hornestitare.sk/>. Občania tiež dostávajú informácie na tabuli obecného úradu. Počet zamestnancov na Obecnom úrade v Horných Štitároch je 13.

EKONOMICKÁ ZÁKLADŇA OBCE

Dynamiku ekonomiky v obci určuje veľa faktorov. Každá obec realizuje rôzne aktivity, ktoré obec rozvíjajú a zabezpečujú kolobeh financií. Obec má na svoje aktivity určený rozpočet, ktorý je každoročne schvaľovaný. Disponuje tiež finančnými prostriedkami a zdrojmi, ktorými kryje svoje záväzky. Pre ekonomický rozvoj obce sú veľmi dôležití podnikatelia, ktorí sa nachádzajú v obci. Podnikatelia sa lokalizujú predovšetkým do oblastí, kde je vybudovaná dostatočná technická infraštruktúra. Ďalším ukazovateľom ekonomického rozvoja je miera nezamestnanosti. Obec Horné Štitáre je zaradovaná medzi malé obce a možno aj z tohto dôvodu nie je schopná pre obyvateľov vytvárať dostatočný počet pracovných miest, ktoré by mohli znížiť mieru nezamestnanosti vo výraznej miere.

Nasledujúca tabuľka ukazuje počet ekonomicky aktívnych obyvateľov. Z celkového počtu obyvateľov 509 je ekonomicky aktívnych 318 obyvateľov. Z toho väčšina, a to až 278 dochádza za prácou do okresného mesta Topolčany alebo do blízkeho okolia obce Horné Štitáre.

Tabuľka č. 22: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo - EAO

počet EAO	318 obyvateľov
dochádzajúci za prácou	278 obyv. - Topolčany, okolie

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

V obci sa nenachádza žiadny závod, ktorý by zamestnával veľké množstvo obyvateľov z obce. Nasledovná tabuľka uvádza najväčších zamestnávateľov v obci. Patrí medzi ne Domov sociálnych služieb, Obecný úrad a SK BLU INVESTMENTS. V tabuľke možno vidieť aj zameranie jednotlivých podnikateľských subjektov. Absencia veľkých fabrík alebo firiem je výhodná z hľadiska ochrany životného prostredia. Ovzdušie, vody a pôda tak nie sú ohrozované škodlivými látkami z lokalizovaných podnikov. Nevýhodou je, že obyvatelia si musia hľadať zamestnanie v okolí, lebo obec nedokáže zabezpečiť dostatok pracovných miest svojim obyvateľom.

Tabuľka č. 23: Najväčší zamestnávateľia v obci

Názov	Zameranie
Domov sociálnych služieb	sociálna starostlivosť
Obecný úrad	samospráva, MŠ, OS (12 zamestnancov)
SK BLU INVESTMENTS	ovocný sad

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Majetok obce

Majetok obce predstavujú hlavne pozemky, stavby a finančné prostredie, ktoré obec vlastní. Nasledujúca tabuľka odráža vývoj jednotlivých druhov majetku obce od roku 2010 do roku 2014. Dlhodobý hmotný majetok predstavuje najvyšší podiel. Predstavuje vyše polovicu z celkovej poslednej účtovnej hodnoty majetku. Z tabuľky vidieť, že hodnota dlhodobého hmotného majetku z roka na rok rástla. To sa považuje za priaznivý a pozitívny jav. Z dlhodobého hmotného majetku najväčší podiel zastávajú budovy a stavby, a to až vyše 80%. Druhé miesto v tejto kategórii patrí pozemkom. Hodnota dlhodobého finančného majetku sa v obci za posledné roky nijak nemenila. Hodnota obežného majetku má stúpajúcu tendenciu. Celková posledná účtovná hodnota majetku k 31.12. 2014 bola 1 732 502,30 Eur.

Tabuľka č. 24: Majetok obce a jeho vývoj

Popis	2010	2011	2012	2013	2014
Dlhodobý hmotný	1093788	1161131	1201981,55	1381399,46	1566060,66
- pozemky	55343	54188	56187,97	56187,97	76470,24
- budovy, stavby	1018431	1086929	1086928,51	1249338,19	1411717,1
- inventár	18188	18188	18188,36	20028,36	20028,38
- dopravné prostriedky	1826	1826			
Dlhodobý finančný	85972	85972	85972,25	85972,25	85972,25
Obežný majetok	40057	46952	57297,69	107182,48	78486,03

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Obec nedisponuje žiadnymi budovami ani pozemkami, ktoré by boli vhodné na podnikateľské účely a investičné príležitosti.

Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov. Na plnenie svojich úloh môže použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Svoje úlohy môže obec financovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samosprávnymi krajmi a s inými právnickými a fyzickými osobami.

ZDRUŽENIA A ORGANIZÁCIE NA ÚZEMÍ OBCE

Obec je členom občianskeho združenia Mikroregiónu pod Marhátom. Tento mikroregión vznikol v roku 2004. Je to organizácia združujúca 19 obcí v topolčianskom okrese. Jeho územie je veľké 20 022 ha a na tomto území žije 13 245 obyvateľov. Združenie vzniklo v záujme spoločných postupov obcí, ktoré sú jeho súčasťou. Ide o realizáciu aktivít, ktoré by dopomohli k rozvoju územia a zároveň aj cestovného ruchu mikroregiónu. Obce tak môžu spoločne predkladať projekty na čerpanie finančných prostriedkov z Európskej únie. Projekty sa týkajú hlavne oblasti infraštruktúry, turizmu, zdravotníctva, sociálnych služieb a ekonomiky.

Obec Horné Štitáre sú tiež členom Združenia miest a obcí Slovenska, RZMO Tribečsko - Inoveckého regiónu a Záujmového združenia obcí Horné Obdokovce, Horné Štitáre a Čermany. Jej členstvo v rôznych združeniach a organizáciách je pre obec veľkou výhodou. Obec si rozširuje svoje kontakty, upevňuje vzťahy s okolitými obcami a participuje na rôznych projektoch, ktoré zabezpečujú rozvoj dotknutého územia.

Známe osobnosti obce a zruční ľudia na území obce

V obci Horné Štitáre pôsobia a pôsobili rôzne známe a významné osobnosti. Zo známych osobností to boli hlavne maliari. V obci pôsobia aj šikovní a zruční ľudia. Tí vo väčšine nemajú

založenú živnosť. Ide o výrobu medovníkov alebo ručne vyrobených výrobkov z papiera. V obci sa nachádza jeden spevokol. Iné tanečné súbory, hudobné telesá alebo iné združenia v obci nepôsobia. Nasledovné tabuľky prehľadne prezentujú a zobrazujú združenia a známe osobnosti v obci.

Tabuľka č. 26: Známe osobnosti obce

meno	životné obdobie	oblasť pôsobenia
Akad.maliar Emil Fulka	-	maliarstvo
Akad.maliar Alojz Macho	1952 -	maliarstvo
Akad.maliar Vladimír Fulka	-	maliarstvo
Vojtech Šarluška, prom.fiol.	1935 -	
Anastázia Šarlušková, prom.ped.	1936-2014	

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Tabuľka č. 27: Zruční ľudia na území obce

meno	bydlisko	činnosť /remeslo	živnosť (áno/nie)
Emília Ďurkovičová	Horné Štitáre 92	medovníky	nie
Zuzana Machová	Horné Štitáre 64	ručné výrobky z papiera	nie
Aladár Macho	Horné Štitáre 64	rezbárstvo	nie

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Tabuľka č. 28: Umelecké a záujmové subjekty v obci

typ subjektu	počet
hudobné telesá	1 spevokol
slobodní umelci	1 A. Macho, ak. Maliar

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

Za účelom zistenia názorov miestnych obyvateľov o spokojnosti a kvalite života v obci Horné Štitáre bol uskutočnený dotazníkový prieskum, ktorý umožnil obyvateľom vyjadriť názory na jednotlivé oblasti života v obci a zároveň navrhnúť možnosti riešenia problémov, ktoré v obci vnímajú.

Dotazníkový prieskum má za úlohu pomôcť predstaviteľom obce Horné Štitáre pri hľadaní možností na zlepšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom zistenia ich potrieb. Dotazníkový prieskum predstavuje dôležitý nástroj pri definovaní rozvojových priorít a cieľov obce Horné Štitáre v ďalšom období. Vyplnenie dotazníkov pomôže zlepšiť oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, pričom pri stanovovaní ďalšieho smerovania obce sa bude vychádzať aj z týchto podkladov.

Dotazníkový prieskum prebiehal v dvoch formách - v tlačenej podobe a v elektronickej podobe. Tlačaná verzia dotazníkov bola roznesená prostredníctvom zástupcov Obecného úradu v Horných Štitároch do domácností a následne zozbieraná a odovzdaná na vyhodnotenie. Elektronický online dotazník bol zverejnený na webovej stránke obce, kde ho vyplňali občania obce, ktorí sa preklikli na zverejnený odkaz.

Dotazník sa skladal z 5 častí:

- 1) charakteristika respondenta
- 2) obec ako miesto bývania
- 3) obec ako sociálny priestor
- 4) obec a jej rozvoj
- 5) zapojenie detí a mládeže do dotazníkového prieskumu

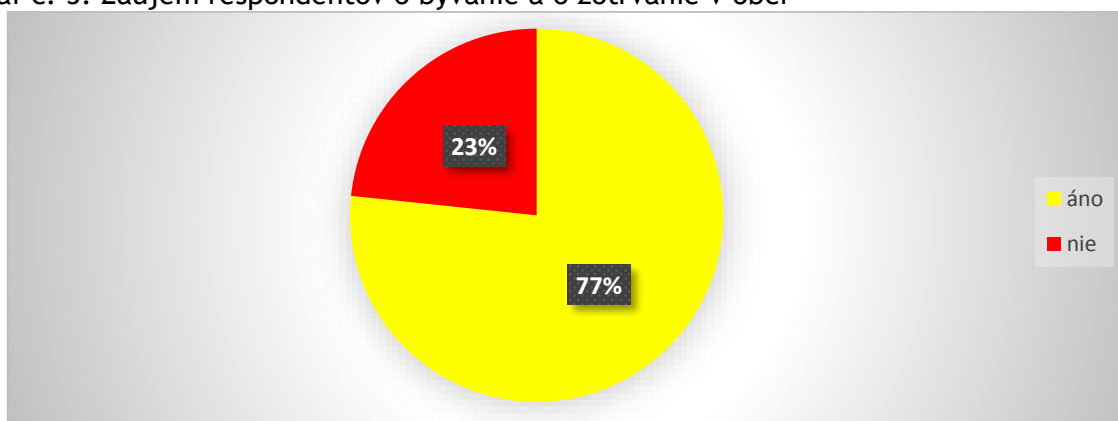
Návratnosť dotazníkov bola pomerne nízka, z rozposlaného množstva dotazníkov sa vrátilo necelých 20 % vyplnených dotazníkov v tlačenej a elektronickej forme.

Charakteristika respondenta

Dotazníkový prieskum je rozdelený do niekoľkých častí. Prvá časť prieskumu verejnej mienky bola venovaná „Charakteristike respondenta“. V danej časti o respondentovi zisťuje základné informácie ako je pohlavie, vek a miesto pracoviska. Cieľom tejto časti je zistiť rôzne názory a návrhy obyvateľov obce v rôznych vekových skupinách. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 57 % žien a 43 % mužov.

V obci Horné Štitáre plánuje svoju budúcnosť stráviť 77 % opýtaných respondentov. Presne 23 % respondentov nemá záujem o budúci život v obci. Na základe zistených ukazovateľov možno konštatovať, že obyvatelia obce majú záujem o zotrvanie v obci, čo je pre obec veľmi pozitívnym zistením.

Graf č. 5: Záujem respondentov o bývanie a o zotrvanie v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

Veková štruktúra obyvateľov bola sledovaná prostredníctvom nasledujúcich vekových skupín uvedených v tabuľke.

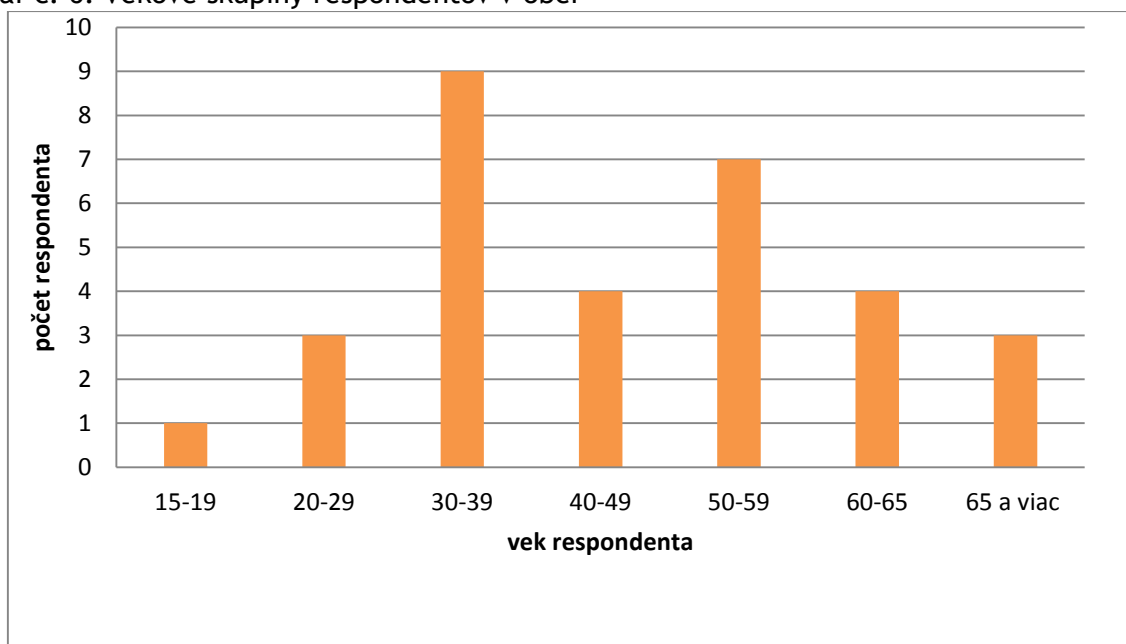
Tabuľka č. 29: Veková štruktúra respondentov

Vek respondenta	Počet respondentov
15-19	1
20-29	3
30-39	9
40-49	4
50-59	7
60-65	4
65 a viac	3

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf č. 6: Vekové skupiny respondentov v obci

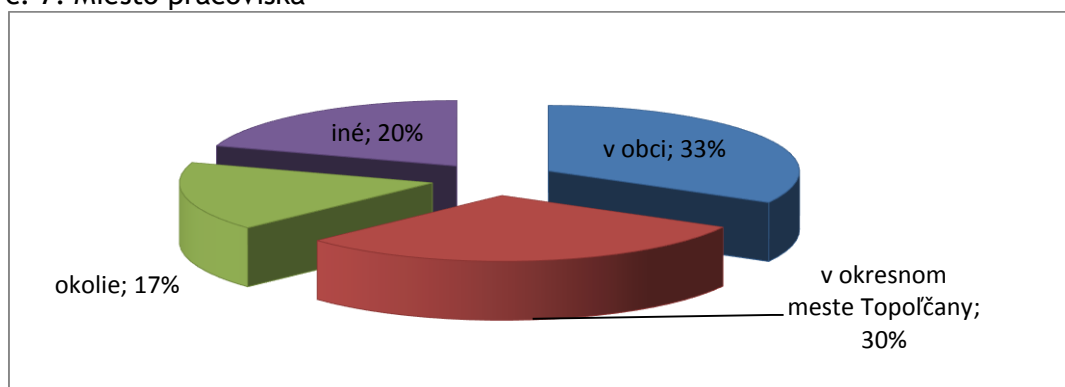

Zdroj: vlastné spracovanie

Dotazníkového prieskumu sa najviac zúčastnili respondenti vo vekovej skupine od 30 - 39 rokov a respondenti vo vekovej skupine od 50 - 59 rokov. Práve naopak najmenšie zastúpenie respondentov poukazuje veková skupina od 15 - 19 rokov a od 20 - 29 rokov, čiže v obci chýbali názory mládeže.

Čo sa týka miesta pracoviska, tak 33 % opýtaných respondentov pracuje priamo v obci, 30 % respondentov uviedlo, že pracujú v okresnom meste Topolčany, 17 % obyvateľov pracuje v okolí a 20 % opýtaných sa stotožnilo s odpoveďou „iné“.

Graf č. 7: Miesto pracoviska

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec ako miesto bývania

Nasledujúca časť dotazníkového prieskumu sa venovala obci ako miestu bývania. Cieľom verejnej mienky bolo zistiť, ako samotní obyvatelia vnímajú obec ako miesto svojho trvalého bydliska, čo ich motivuje v tom, aby v obci zotrvali, a naopak, čo im spôsobuje pohnútky prípadného odsťahovania sa z obce. Opýtaní respondenti mali taktiež možnosť vyjadriť sa ku službám, ktoré sú poskytované v obci.

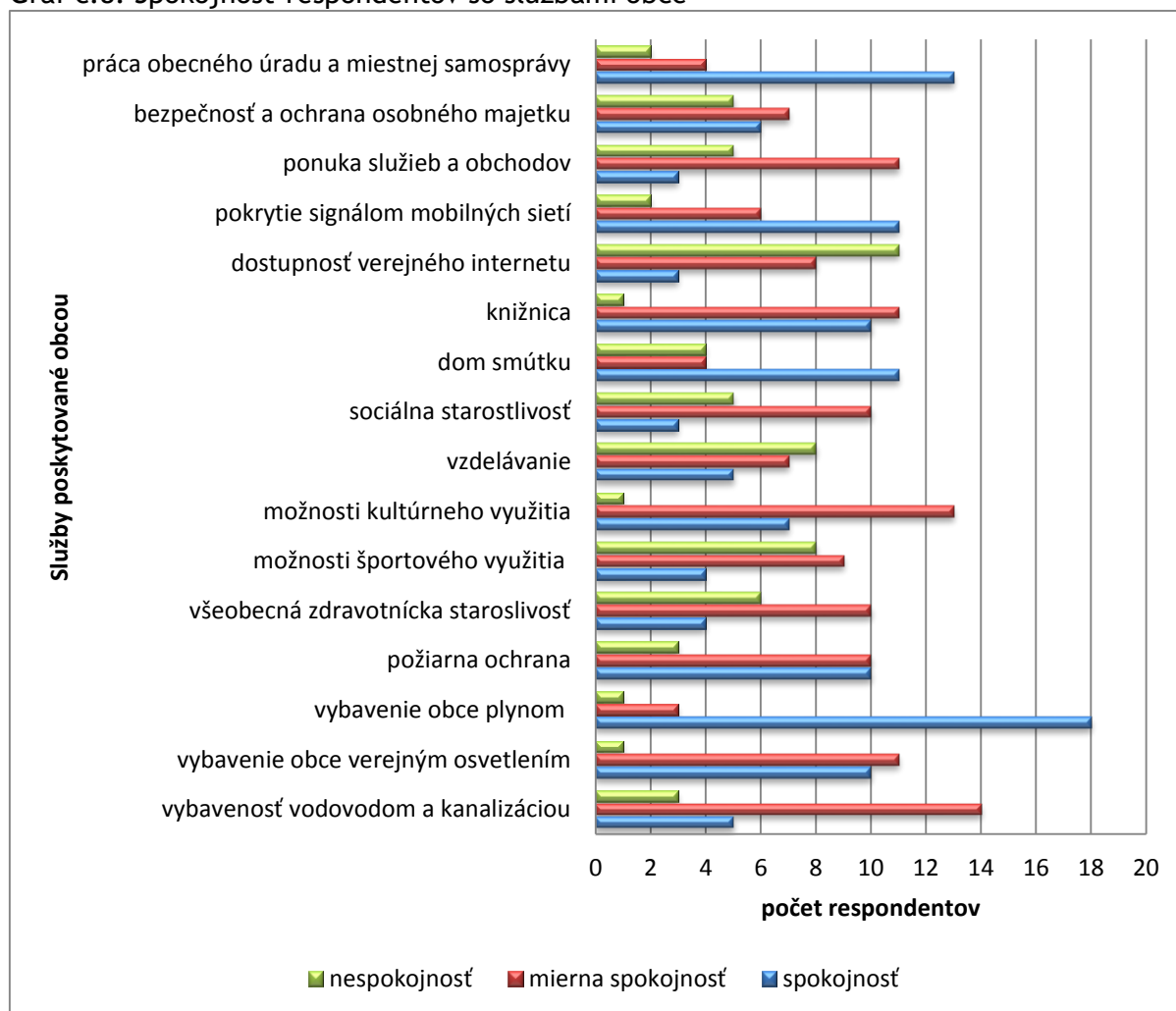

Zo zistených údajov nám vyplýva, že obyvatelia sú viazaní k obci, pretože pre nich znamená rodisko, majú tu rodinné zázemie a vlastnia v obci nehnuteľnosti. K ďalším kategóriám obyvatelia neprisudzujú hlavný dôvod bývania v obci.

Aby bola zabezpečená dobrá kvalita života v obci, je potrebné vedieť spokojnosť občanov so službami v obci. Technická a sociálna infraštruktúra sú predmetom nasledujúceho skúmania. Obyvatelia sú najviac spokojní s vybavením obce plynom, so vzhladom domu smútku a pokrytím signálom mobilných sietí. Ďalej podľa zistených výsledkov sú spokojní s vybavením obce verejným osvetlením a vybavením knižnice. Občania sú nespokojní s dostupnosťou verejného internetu a s možnosťami vzdelávania v obci.

Graf č.8: Spokojnosť respondentov so službami obce

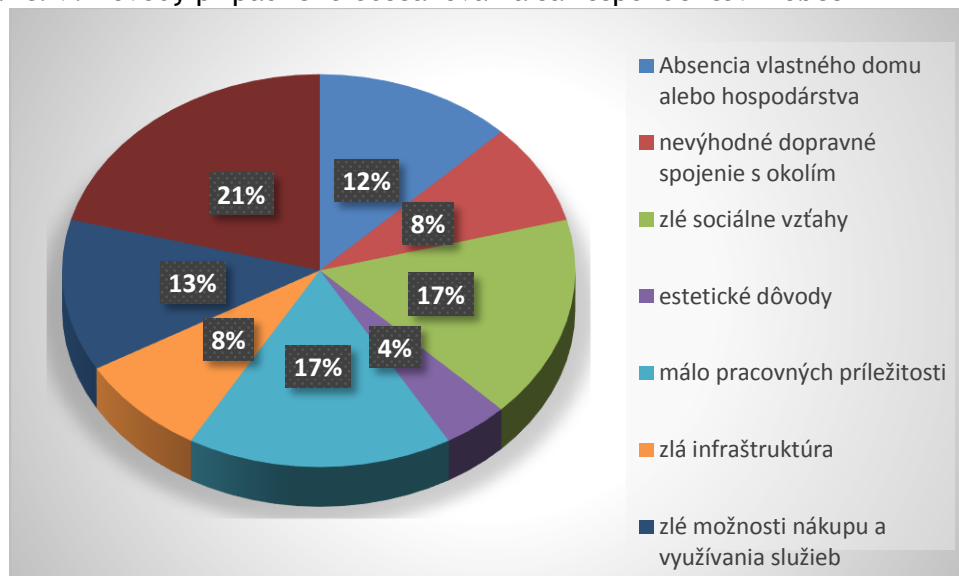

Zdroj : vlastné spracovanie

Veľmi podstatným dôvodom pre prípadné odťahovanie sa obyvateľov z obce respondenti uviedli nevýhodné dopravné spojenie, zlé možnosti nákupu a využívania služieb, zlé sociálne vzťahy, málo pracovných príležitostí a iné.

Graf č. 9: Dôvody prípadného odst'ahovania sa respondentov z obce

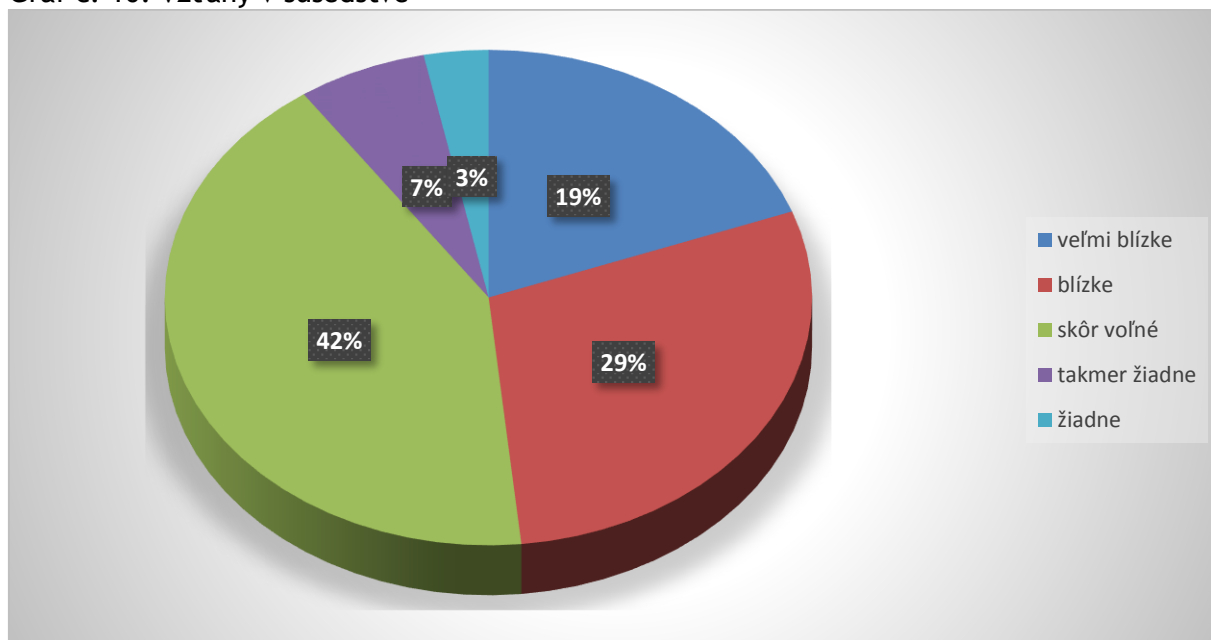

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec ako sociálny priestor

Vzájomné vzťahy, zapojenie obyvateľov do rozvojových činností a taktiež vzťah miestnej samosprávy k obyvateľom do značnej miery ovplyvňujú spokojnosť obyvateľov a kvalitu života v obci. Tieto uvedené kategórie boli predmetom skúmania tretej časti dotazníkového prieskumu. Vyhodnotenie odpovedí týkajúcich sa vzťahov v susedstve poukazuje nato, že v obci prevládajú blízke (29 %) a skôr voľné vzťahy (42 %). Taktiež 19 % opýtaných respondentov uviedlo, že v obci prevládajú veľmi blízke susedské vzťahy a 7 % respondentov uvádza, že v obci nie sú takmer žiadne vzťahy v susedstve a 3 % obyvateľov uvádza, že v obci nie sú žiadne susedské vzťahy.

Graf č. 10: Vzťahy v susedstve

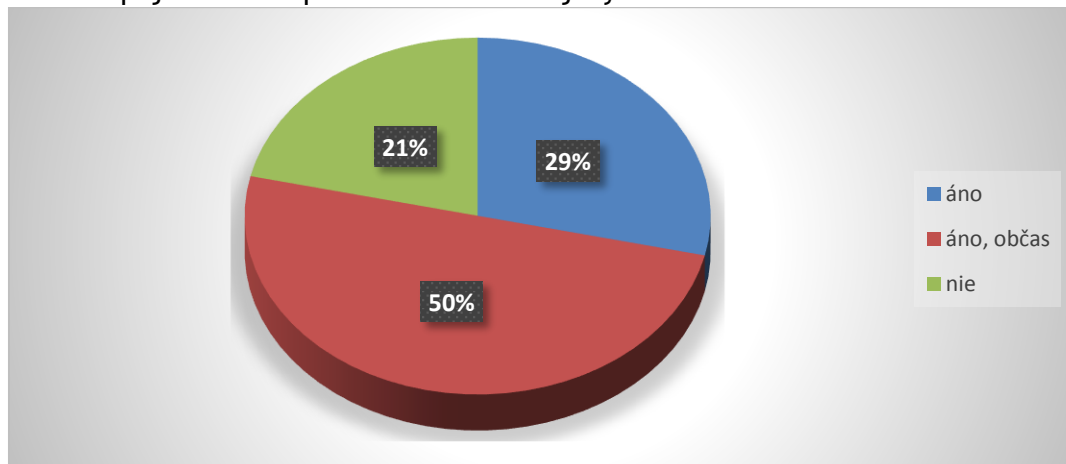
Zdroj: vlastné spracovanie

V oblasti zapájania sa občanov do rozvojových aktivít obce sa polovica respondentov (50%) stotožnila s odpoveďou „áno, občas“ a s odpoveďou „áno“ sa stotožnilo 29% opýtaných

respondentov. K odpovedi „nie, nezapájam sa do rozvojových činností v obci“ sa priklonilo 21% opýtaných obyvateľov.

Graf č. 11: Zapájanie sa respondentov do rozvojových aktivít obce

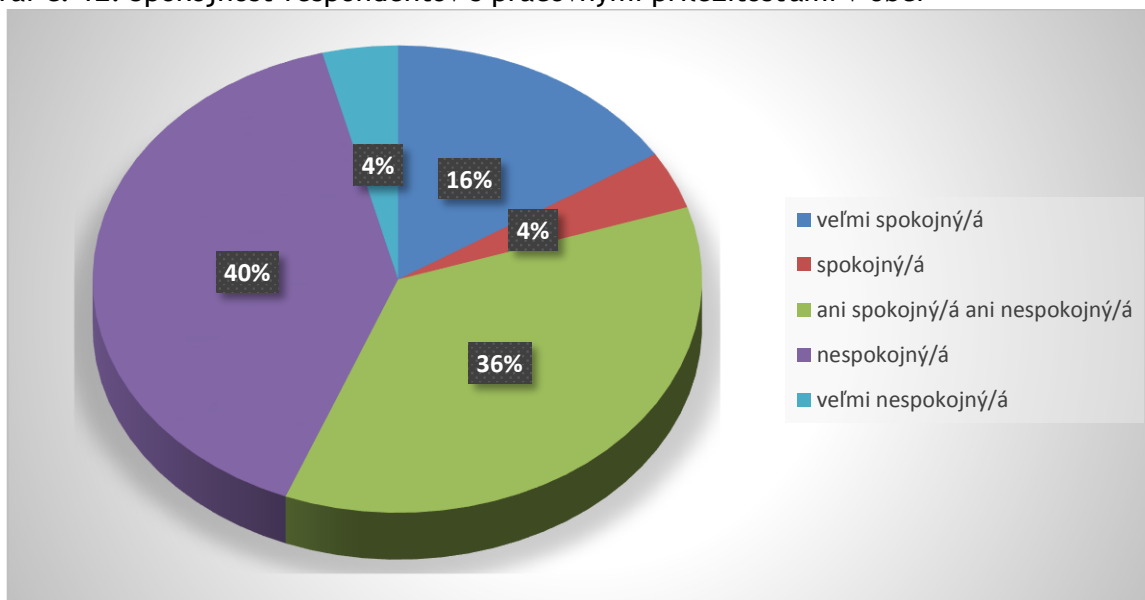

Zdroj: vlastné spracovanie

Medzi hlavné dôvody, prečo obyvatelia nemajú záujem sa zapájať do rozvojových aktivít obce, uviedli najmä nedostatok voľného času (32 %) a nedostatok informácií (20 %) zo strany miestnej samosprávy. Ostatní občania nevedia, akým spôsobom by sa do rozvojových činností obce mohli zapojiť.

Súčasťou tejto časti dotazníkového prieskumu bolo zistiť, ako sú obyvatelia obce spokojní s pracovnými možnosťami v obci. Na základe zistených výsledkov možno konštatovať, že presne 40 % obyvateľov uviedlo nespokojnosť s pracovnými možnosťami v obci. 36 % respondentov uvádza odpoveď „ani spokojný/á ani nespokojný/á“.

Graf č. 12: Spokojnosť respondentov s pracovnými príležitosťami v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

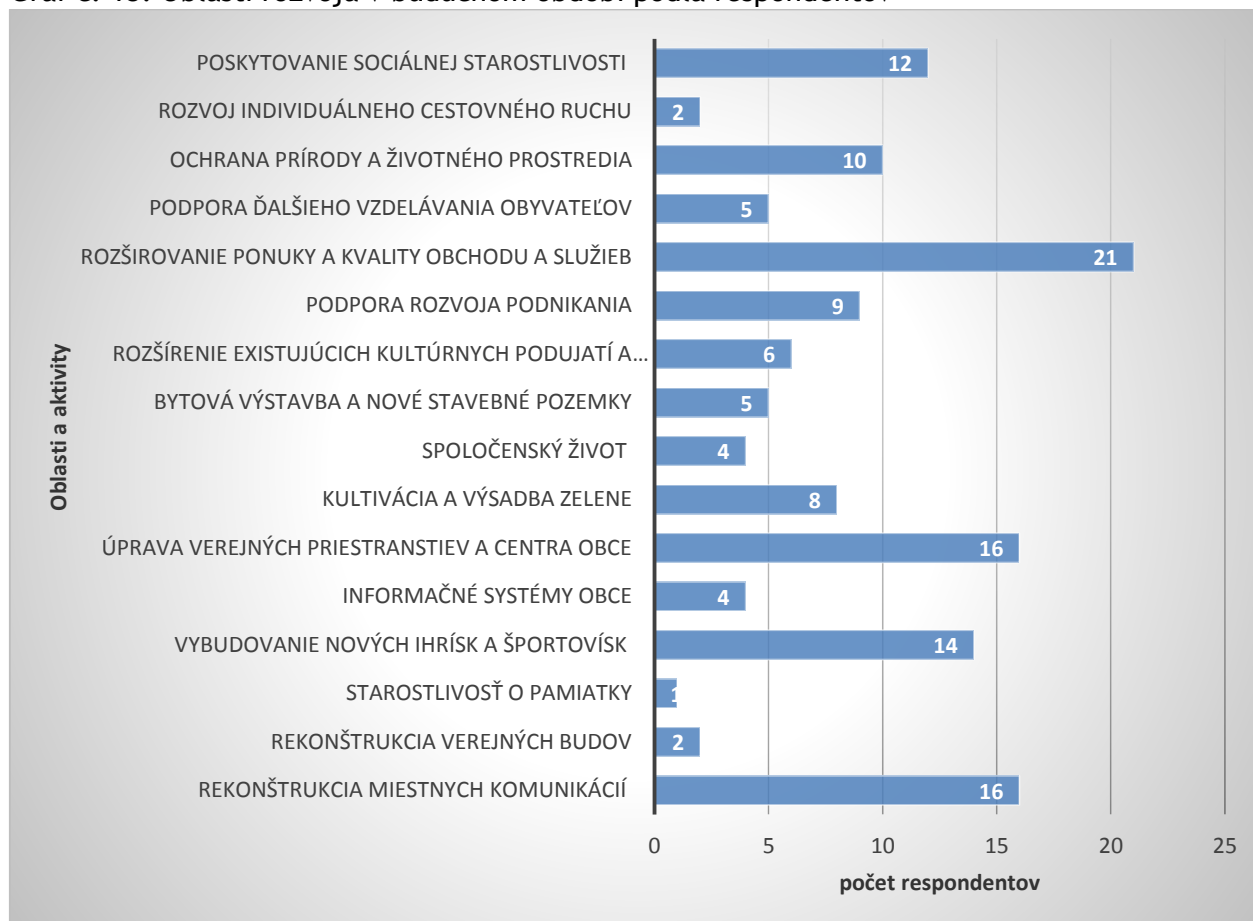
Obec a jej rozvoj

Pri plánovaní budúceho rozvoja obce je veľmi dôležité poznať návrhy a myšlienky miestneho obyvateľstva. Je potrebné poznať, akým smerom by sa mala obec v budúcnosti uberať. Obyvatelia za najviac akútnu oblasť budúceho rozvoja vnímajú rozširovanie ponuky a kvality

obchodu a služieb, úpravu verejných priestranstiev a centra obce a taktiež i rekonštrukciu miestnych komunikácií. Ďalej by sa mala obec zamerať na vybudovanie nových ihrísk a športovísk a zlepšenie poskytovania sociálnej starostlivosti a ochranu prírody a životného prostredia.

Graf č. 13: Oblasti rozvoja v budúcom období podľa respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

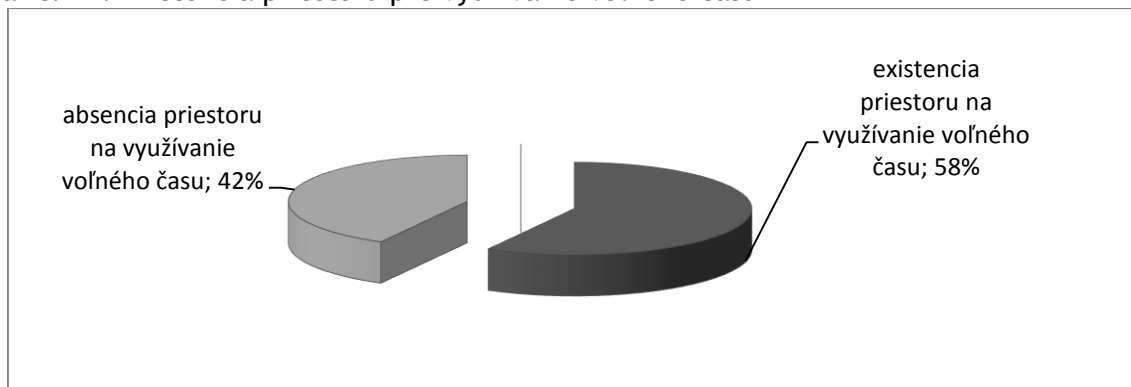
V prieskume verejnej mienky bola uvedená otázka „Čo by ste robili, keby ste sa stali starostom obce?“. Daná otázka umožnila obyvateľom obce prejsť svoj názor a uviesť aktivity, ktoré by preferovali samotní občania. Opýtaní respondenti uviedli odpovede: „zaviesť kanalizáciu, zrekonštruovať škôlku a jej okolie, osadiť aspoň 4 ks lavičiek v okolí kostolu resp. cintorína, umiestniť retardéry na cestu a vybudovať chodníky pre občanov obce a prechod pre chodcov, lepšie spravovať obecný majetok, podporovať mladé rodiny - vybudovaním ihrísk pre deti a vytvorením pracovných miest pre dospelých, zavádzanie lepších služieb v obchode, dbanie o lepšiu starostlivosť verejných priestranstiev, úprava potoka, rozšírenie kultúrnych podujatí.“

Mládež na vidieku

V nasledujúcej časti sa skúmalo, či je v obci vytvorený priestor na využívanie voľného času pre deti a mládež. Viac ako polovica respondentov (58 %) uviedla, že v obci nie je takýto priestor lokalizovaný. Presný opak uviedlo 42 % opýtaných obyvateľov.

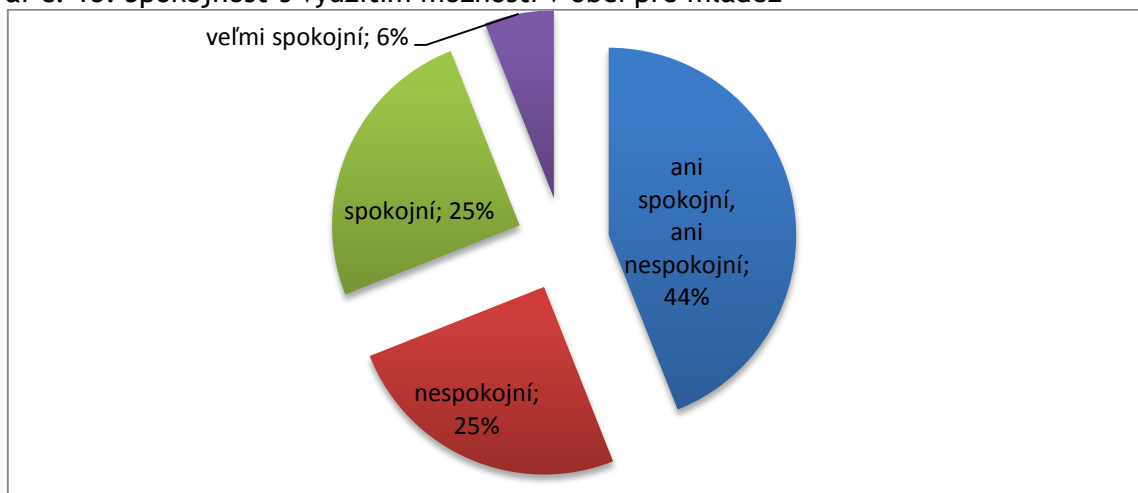
Graf č. 14: Existencia priestoru pre využívanie voľného času

Zdroj: vlastné spracovanie

Čo sa týka spokojnosti s využitím možností v obci pre mládež a podpory významu mládeže na vidieku, najviac respondentov (44%) sa priklonilo k odpovedi „ani spokojný/á ani nespokojný/á“, nespokojnosť vyjadrilo 25 % respondentov a taktiež 25 % respondentov sa priklonilo k možnosti „spokojný/á“. Odpoveď „veľmi spokojný/á“ uviedlo len 6 % opýtaných.

Graf č. 15: Spokojnosť s využitím možností v obci pre mládež

Zdroj: vlastné spracovanie

VYHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO OBDOBIA A PHSR OBCE HORNÉ ŠTITÁRE

Obec Horné Štitáre mala vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2007-2013. Vďaka vytvorenému PHSR na spomínané roky mohla obec Horné Štitáre čerpať finančné prostriedky z predchádzajúceho programového obdobia. V Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2007-2013 boli stanovené a určené rôzne aktivity, ktoré sa mali počas týchto rokov realizovať. V priebehu rokov 2007-2013 sa však vyskytli viaceré faktory, ktoré do určitej miery ovplyvňovali, či sa plánované aktivity zrealizujú. Vplyv niektorých faktorov zapríčinil, že niektoré aktivity v obci Horné Štitáre nemohli byť realizované.

Plánované aktivity v predchádzajúcom období 2017-2013

Obec Horné Štitáre mala naplánované rôzne aktivity, ktoré chcela v tomto období realizovať. Tieto aktivity možno rozdeliť do štyroch väčších oblastí resp. opatrení. V každom z týchto

opatrení možno nájsť jednotlivé aktivity, ktorú spadajú pod túto oblasť resp. opatrenie. Prioritné oblasti obce Horné Štitáre boli:

- Technická infraštruktúra
- Životné prostredie a estetický vzhľad obce
- Miestna ekonomika
- Služby obyvateľstvu

Obec Horné Štitáre síce v PHSR mala definované štyri kľúčové oblasti, avšak v oblasti Miestna ekonomika nerealizovala žiadne aktivity. Svoju pozornosť obec sústredovala hlavne na technickú infraštruktúru a občiansku vybavenosť resp. služby obyvateľstvu.

Nasledujúca tabuľka ukazuje jednotlivé oblasti a zároveň aj príslušné aktivity obce. Realizácia jednotlivých aktivít bola naplánovaná na roky 2007-2013 a bola ovplyvňovaná vo väčšine prípadov výškou dotácie zo štátneho rozpočtu alebo fondov Európskej únie.

Tabuľka č. 30: Plánované opatrenia a aktivity v PHSR na obdobie 2007-2013

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
Aktivita	popis
Rekonštrukcia miestnych komunikácií (MK) a chodníkov	rekonštrukcia MK v strede obce
	rekonštrukcia MK pri cintoríne
	chodník pri KD
	MK + vodovod nad ihriskom
	MK IBV horný koniec
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ESTETICKÝ VZHĽAD	
Aktivita	popis
Výsadba verejnej zelene	výsadba zelene
SLUŽBY OBYVATEĽSTVU	
Aktivity	popis
Rekonštrukcia kultúrneho domu	výmena okien, dverí, fasáda
Rekonštrukcia materskej školy	výmena okien, dverí a podláh
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	rekonštrukcia ústredne a výmena reproduktorov
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	náhrada existujúcich svetiel za úsporné svietidlá
Výstavba detského zábavného centra	vybudovanie ihriska, lavičiek a preliezok
Výstavba domu smútku	vybudovanie domu smútku
Rekonštrukcia futbalového štadiónu	vybudovanie parkovacích miest, ohrady, úprava okolia, rekonštrukcia kabín, elektrických rozvodov
Rekonštrukcia autobusových zastávok	rekonštrukcia existujúcich zastávok a výstavba nových

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Realizované projekty obce

Obec Horné Štitáre postupne realizovala svoje aktivity, ktoré si naplánovala v PHSR na obdobie 2007-2013. Zrealizovanie plánovaných aktivít pomohlo rozvoju obce ako takej a prispelo k zvýšeniu spokojnosti obyvateľov žijúcich v obci. Obec zrealizovala potrebné rekonštrukcie miestnych komunikácií hlavne v strede obce. Vybudovanie nových miestnych komunikácií, výsadba zelene na verejných priestranstvách a rekonštrukcia verejného osvetlenia vytvorilo atraktívnejšie jadro obce. Estetická stránka obce tak stúpala.

Zrealizované projekty tak prispeli k skrášleniu samotnej obce a k zlepšeniu podmienok pre domácich obyvateľov. Vybudovaním detského ihriska a rekonštrukciou kultúrneho domu obec vytvorila miesto a priestor pre oddych a kultúrne vyžitie domácich obyvateľov. Rekonštrukciou materskej školy boli zabezpečené vhodné podmienky pre deti v predškolskej dochádzke. Plánovaná výstavba domu smútku však v obci nebola zrealizovaná. Výstavba detského centra bola realizovaná sponzorsky.

Tabuľka č. 31: Realizované opatrenia a aktivity v PHSR obce Horné Štitáre

Plánované aktivity v PHSR na roky 2007-2013	Realizované aktivity	Finančná náročnosť aktivít	Rok realizácie
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov 2008-2013	rekonštrukcia MK v strede obce	147 592,59 Eur	2010
	rekonštrukcia MK pri cintoríne	2 000,00 Eur	2013
	chodník pri KD	1 783,00 Eur	2010
	MK + vodovod nad ihriskom	53 996,92 Eur	2008
	MK IBV Horný koniec	125 748,24 Eur	2014
Rekonštrukcia kultúrneho domu (okná, dvere, kúrenie) 2008	výmena okien, dverí, fasáda	490 790,88 Eur	2008
Rekonštrukcia materskej školy (okná, dvere, podlaha) 2009	okná, dvere, podlahy r. 2013, v sume 5639,88	5 639,88 Eur	2013
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu (ústredňa, reproduktory) 2009	výmena rozhlas. ústredne	640,80 Eur	2010
Rekonštrukcia verejného osvetlenia (úsporné svietidlá) 2010	rekonštrukcia verejného osvetlenia	8 113,00 Eur	2008
Výstavba detského zábavného centra 2008	realizácia detského ihriska	zrealizované sponzorsky	2009
Rekonštrukcia futbalového štadiónu (nové kabíny, staré kabíny, fasáda, elektr. rozvody, voda, ohrada, okolie, parkovanie) 2008-2010	náter fasády starých a nových kabín	5 358,83 Eur	2009
Výsadba verejnej zelene 2013	okolie sochy Božského Srdca Ježišovho	200,00 Eur	2014

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Aj napriek tomu, že v obci sa nepodarilo zrealizovať plánovanú výstavbu domu smútku ani rekonštrukciu autobusových zastávok a výstavbu nových, obec zrealizovala ďalšie iné aktivity, ktoré v PHSR na roky 2007-2013 neboli naplánované. Neplánované aktivity boli financované z rôznych zdrojov, obec tak musela na ich realizáciu vynaložiť neplánované výdavky.

Tabuľka č. 32: Zrealizované aktivity mimo PHSR na obdobie 2007-2013

Názov projektu	Zdroj financií	Finančná náročnosť	Rok realizácie
----------------	----------------	--------------------	----------------

Technická vybavenosť k 8.b.j.	vlastné prostriedky	29 662,07 €	2008-2009
ČOV pre 10 RD	Environmentálny fond, vlastné prostriedky	44 383,00 dotácia, 22 825,47 vlastné	2011
Vodovod Horný koniec	Environmentálny fond, vlastné prostriedky	126 196,00 dotácia, 6 642,52 vlastné	2013
Plynovod Horný koniec	vlastné prostriedky	21 931,28 €	2013

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Okrem týchto aktivít obce realizovala ešte ďalšie projekty, ktoré tiež neboli plánované v PHSR na obdobie 2007-2013 a zrealizovali sa v roku 2014. Bola uskutočnená rekonštrukcia sochy Božského srdca Ježišovho a prístrešok na cintoríne. Z technickej infraštruktúry sa realizovali elektrické a plynové prípojky v Hornom konci obce. Obec tak musela opäť vynaložiť neplánované náklady.

Tabuľka č. 33: Realizované projekty v roku 2014 mimo PHSR na obdobie 2007-2013

Realizované projekty v roku 2014	Finančná náročnosť
Rekonštrukcia sochy Božského Srdca Ježišovho	1 517,50 Eur
Elektrické prípojky - IBV HK	11 376,62 Eur
Plynové prípojky IBV HK	17 236,55 Eur
Prístrešok na cintoríne	6 500,00 Eur

Zdroj: OcÚ Horné Štitáre

Obec plánuje realizovať aj ďalšie projekty, ktoré prispievajú k rozvoju obce a zvýšeniu spokojnosti domácich obyvateľov. Plánované projekty zvýšia technickú, ale aj občiansku vybavenosť a celkový vzhľad obce. Obec sa stane atraktívnejšou nielen pre svojich obyvateľov, ale aj širšie okolie samotnej obce. Na najbližšie obdobie sú pripravené projektové zámery, ktoré sú popísané v programovej časti dokumentu.

SWOT ANALÝZA

Tento dokument na predchádzajúcich stránkach poskytuje pohľad na súčasný stav socioekonomického rozvoja obce. Avšak aby sme mohli vypracovať účinnú rozvojovú stratégiu, je potrebné prezentovať výsledky socioeconomickej analýzy obce a analýzy výsledkov realizovaných opatrení vo forme objektívnej, výstižnej, hutnej a čo najkomplexnejšej charakteristiky vyváženého vývoja obce.

To nám umožní SWOT analýza, ktorá svojím usporiadaním do štyroch kvadrantov (silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia) dobre vyhovuje charakteru úvah potrebných pri formulovaní stratégií a ich implementácie počas celého programovacieho obdobia. Umožňuje tiež pružne reagovať na meniaci sa vývoj obce prostredníctvom spätných korekcií jednotlivých identifikovaných javov vrátane ich preradovania do iných kvadrantov.

Silné a slabé stránky sú v SWOT analýze definované ako interné faktory a kapacity, ktoré sú prínosom, alebo naopak, predstavujú nedostatky súčasného stavu. Príležitosti a ohrozenia predstavujú na druhej strane externé faktory a podmienky prostredia, určujú možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať v budúcnosti.

Rozdelenie položiek medzi silné stránky a príležitosti definuje, na ktorých faktoroch môže obec stavať, aktívne ich využívať a rozvíjať - a má na ne dosah (silné stránky). Taktiež definuje faktory, ktoré sú pre obec priaznivé, avšak stratégia obce nie je na ne smerovaná, resp. sú mimo dosahu obce (príležitosti). Členenie položiek na slabé stránky a ohrozenia

určuje, aké faktory má obec odstrániť, resp. eliminovať - a má na ne dosah (slabé stránky), a akým ohrozeniam bude musieť čeliť v rámci jej ďalšieho rozvoja.

Tabuľka č. 34 - SWOT analýza

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrá kvalita ŽP • rozvinutá technická infraštruktúra • separovanie zberu • vybudované 3 ČOV • obec je členom MAS Radošinka, Tribečsko - Inoveckého regiónu a Združenia miest a obcí Slovenska • zlepšujúca sa demografická situácia • záujem občanov o dianie v obci a ich zapájanie do aktivít obce • nárast počtu detí v predškolskom veku • potenciál pre turistiku • estetická stránka obce • občianska vybavenosť - domov sociálnych služieb, klub mládeže • vybavenie obecnej knižnice 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvorba divokých skládok • slabé predpoklady na rozvoj cestovného ruchu • nedostatok pracovných príležitostí • nevyhovujúci stav komunikácií a chodníkov • slabé spoločenské a kultúrne vyžitie • absencia zdravotníckych zariadení • málo zelene a slabá úprava verejných priestranstiev • zlá dostupnosť verejného internetu • slabé možnosti nákupu • nedostatok služieb • nedostatočná informovanosť o rozvojových aktivitách obce • nedobudovaná kanalizácia • nedostatok športovísk • starnutie obyvateľstva
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobudovanie kanalizácie • dobudovanie športovísk a ihrísk • rekonštrukcia obecných budov • úprava priestranstiev a verejnej zelene • potenciál pre pešiu turistiku a cykloturistiku • možnosť čerpania prostriedkov z fondov a dotačných mechanizmov EÚ a SR • rekonštrukcia komunikácií a chodníkov • vytváranie partnerstiev a spolupráce pri realizovaní projektov • pritiahnutie investorov do územia • podpora cestovného ruchu - cyklotrasy • podpora vzdelávania obyvateľov • dopravná infraštruktúra • rozšírenie ponuky kultúrnych podujatí 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu projektových zámerov na rozvoj a zveľadenie obce • nezapájanie sa občanov do rozvojových aktivít obce • zhoršujúca sa kvalita ŽP pod vplyvom zvyšujúcej sa intenzity cestnej dopravy • odliv mladých ľudí za prácou • nedostatok kompetencií na úrovni obce pri realizácii rozvojových zámerov

Zdroj: vlastné spracovanie

STRATEGICKÁ ČASŤ

KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA

Potreba určenia klúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je daná nevyhnutnosťou zabezpečenia čo najvyššej adresnosti programového dokumentu. Určenie klúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy, spresňuje smerovanie podpory na odstránenie alebo zmiernenie koherentne usporiadaných disparít s využitím faktorov rozvoja.

Klúčové disparity definujú „prekážky“, ktoré je potrebné prekonať, aby bolo možné naplniť víziu a dosiahnuť všetky stanovené ciele. Faktory rozvoja určujú, ktoré impulzy sociálno-ekonomického rozvoja sa majú využívať a vytvárať na zmiernenie identifikovaných disparít. Disparity a faktory rozvoja je potrebné usporiadať koherentne podľa závažnosti identifikovaných ohrození a slabých stránok.

Na základe výsledkov analýz boli identifikované nasledujúce disparity a faktory rozvoja:

- *Koherentné poradie disparít*

Klúčovou disparitou obce je nevyhovujúci stav technickej infraštruktúry a to hlavne miestnych komunikácií a chodníkov, ktoré vyžadujú rekonštrukciu. Takisto nedobudovaná kanalizácia je prekážkou ďalšieho rozvoja obce.

Druhou disparitou, ktorú je nevyhnutné riešiť, je negatívny vývoj počtu obyvateľov, kde môžeme sledovať starnutie obyvateľstva a zároveň aj nedostatok pracovných príležitostí môže vplývať na to, že ďalší, najmä mladí ľudia budú odchádzať z obce za pracovnými príležitosťami do iných regiónov a zároveň tam nájdu aj miesto na bývanie a lepšie spoločenské vyžitie, či viac možností nákupu. Toto všetko ešte umocňuje slabá ponuka služieb, ktoré v obci chýbajú.

V neposlednom rade obec eviduje slabinu v nízkych predpokladoch na rozvoj cestovného ruchu. Zároveň je tu málo kultúrnych podujatí a príležitostí na športovanie.

- *Koherentné poradie faktorov rozvoja*

Dobrá potenciál obce je najmä v kvalitnom životnom prostredí, obec má zabezpečenie separovania zberu a má vybudované 3 čističky odpadových vôd. Na tomto by sa dalo stavať aj v budúcnosti, lebo kvalita životného prostredia a ochrany prírody je dôležitá. Obec má predpoklady pre rozvoj turistiky a cykloturistiky vďaka blízkosti okolitej prírody a prispieva k tomu aj estetická stránka samotného územia.

Ďalším pozitívom je záujem občanov o dianie v obci a o veci verejné, zvýšila sa informovanosť a zapájajú sa do aktivít, ktoré samospráva organizuje. Veľkou výhodou je členstvo v združeníach, kde spolu s inými obcami sa naskytajú možnosti čerpať finančné prostriedky na integrované projekty a vytvárať partnerstvá na úrovni regiónov.

Faktorom rozvoja je aj veľmi dobrá občianska vybavenosť obce, ktorá ponúka možnosti pre všetky vekové kategórie, či už seniorov alebo mládež a dáva príležitosť na rozvoj a sebarealizáciu a spoločenské vyžitie. Je tu príležitosť na usporadúvanie väčšieho množstva kultúrnych podujatí a akcií, o ktoré je v Horných Štitároch stále záujem. Takisto sa stále zlepšuje vzhľad obce, sú tu možnosti výsadby zelene a skrášľovania životného prostredia. Ľudia majú stále viac dôvodov zotrvať v obci, demografická situácia sa zlepšuje.

Nedostatočné využitie existujúceho rastového potenciálu v obci môže mať v budúcnosti za následok hospodárske zaostávanie obce v porovnaní s okolitými obcami a následne celkový úpadok, pokles počtu obyvateľov a znižovanie kvality života v dôsledku zaostávania infraštruktúry. Skutočnosť, že kvalitný ekonomický, ľudský a sociálny potenciál je sústredený najmä v mestách, komplikuje naštartovanie rozvojových trendov v obci a vytvára disproporcie, ktoré ovplyvňujú charakter i časovú náročnosť ich adaptovania sa na nové rozvojové trendy.

ROZVOJOVÁ VÍZIA

Vízia je riadená predstava o budúcnosti a smerovaní obce na dlhšie časové obdobie. Rozvojová vízia obce Horné Štitáre bola pre obdobie 2015-2020 definovaná ako:

„Obec Horné Štitáre je príjemným miestom pre život vďaka svojmu prírodnému potenciálu a estetickému vzhľadu, pričom poskytuje kvalitné služby v oblasti infraštruktúry a možnosti spoločenského vyžitia pre všetky kategórie obyvateľov, pričom sa stará o rozvoj atraktivity územia pri zachovaní životného prostredia.“

Strategický cieľ je definovaný podľa vízie nasledovne - naďalej rozvíjať infraštruktúru, ponuku služieb a vybavenosť v obci na požadovanej úrovni pri zabezpečení spokojnosti jej obyvateľstva a zvýšiť atraktivitu obce pre návštevníkov s ohľadom na ochranu a zachovanie životného prostredia.

Strategický cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom špecifických cieľov, ktoré sa budú naplňať na základe stanovených opatrení a aktivít zaradených do prioritných oblastí:

- **Hospodárska oblasť**
- **Sociálna oblasť**
- **Environmentálna oblasť**

Tabuľka č. 35 - Špecifické ciele a opatrenia v prioritných oblastiach

PRIORITNÉ OBLASTI	ŠPECIFICKÉ CIELE	OPATRENIA
Hospodárska oblasť	Zvýšenie atraktívnosti obce pre obyvateľov a turistov prostredníctvom dobudovania technickej infraštruktúry, vytvorenie podmienok pre posilnenie návštevnosti obce a pritiahnutie investorov	Podpora cestovného ruchu Technická infraštruktúra
Sociálna oblasť	Zvyšovanie kvality a kvantity poskytovaných služieb v obci, ako aj úrovne života obyvateľstva prostredníctvom dobudovania sociálnej infraštruktúry v rôznych oblastiach	Občianska vybavenosť Kultúra, šport a voľný čas

Environmentál na oblasť	Zvyšovanie environmentálneho povedomia a kvality životného prostredia prostredníctvom budovania environmentálnej infraštruktúry, odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia	Environmentálna infraštruktúra
----------------------------	---	-----------------------------------

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci týchto prioritných oblastí sa stanovujú aktivity, ktoré by mala obec realizovať. Obec tieto aktivity stanovila a zaradila ich do týchto oblastí podľa opatrení v programovej časti dokumentu.

PROGRAMOVÁ ČASŤ

Jednotlivé opatrenia stanovené v prioritných oblastiach obce budú v obci napĺňané prostredníctvom vytvorených aktivít. Zoznam opatrení a k nim priradených aktivít je uvedený v nasledovnej tabuľke č. 36.

Tabuľka č. 36 - Zoznam opatrení a aktivít

Opatrenie	Aktivity
Podpora cestovného ruchu	➤ Cyklotrasy v rámci MAS Radošinka
Technická infraštruktúra	➤ Výstavba chodníkov - 2 ulice ➤ Priechody pre chodcov ➤ Rekonštrukcia 3 miestnych komunikácií ➤ Rekonštrukcia chodníkov popri hlavnej ceste ➤ Vybudovanie dažďovej kanalizácie - 2 ulice ➤ Modernizácia verejného osvetlenia za LED osvetlenie
Občianska vybavenosť	➤ Vybudovanie kamerového systému ➤ Modernizácia autobusových zastávok ➤ Individuálna bytová výstavba I. etapa ➤ Individuálna bytová výstavba II. etapa
Kultúra, šport a voľný čas	➤ Rekonštrukcia obecného domu a okolia na oddychovú zónu ➤ Modernizácia interiéru kultúrneho domu a oprava strechy ➤ Výstavba oddychovej zóny pri multifunkčnom centre ➤ Výstavba multifunkčného ihriska ➤ Rekonštrukcia MŠ a rekonštrukcia futbalovej tribúny na multifunkčné centrum
Environmentálna infraštruktúra	➤ Odstránenie divokých skládok ➤ Rekonštrukcia vodnej nádrže

Zdroj: vlastné spracovanie

POPIS JEDNOTLIVÝCH AKTIVÍT

Modernizácia verejného osvetlenia za LED osvetlenie - realizácia tejto aktivity predpokladá modernizáciu verejného osvetlenia prostredníctvom výmeny svietidiel za LED osvetlenie, ktoré je energeticky úspornejšie.

Odstránenie divokých skládok - aktivita predpokladá odstránenie vytvorených divokých skládok v obci v rámci starostlivosti o životné prostredie.

Vybudovanie kamerového systému - aktivita sa týka vybudovania kamerového systému v obci, čím sa zvýši bezpečnosť a ochrana majetku a osôb v obci.

Rekonštrukcia MŠ a rekonštrukcia futbalovej tribúny na multifunkčné centrum - obnova budovy materskej školy predpokladá okrem rekonštrukcie vonkajšej fasády a technického stavu budovy aj vybavenie tried, pričom sa zvýši kapacita zariadenia a aj kvalita poskytovaného predškolského vzdelania. Zároveň prebehne rekonštrukcia futbalovej tribúny a vytvorenie multifunkčného centra na trávenie voľnočasových aktivít pre obyvateľov v obci.

Výstavba oddychovej zóny pri multifunkčnom centre - realizácia tejto aktivity spočíva vo vytvorení oddychovej zóny pri vybudovanom multifunkčnom centre z prerobenej futbalovej tribúny. Oddychová zóna bude slúžiť obyvateľom obce na relaxáciu a oddych.

Výstavba multifunkčného ihriska - aktivita predpokladá výstavbu multifunkčného ihriska

pre obyvateľov obce. Aktivita predpokladá úpravu terénu a konštrukčné práce.

Rekonštrukcia 3 miestnych komunikácií - cieľom tejto aktivity je oprava miestnych komunikácií, ktoré sú v nevyhovujúcom stave. V rámci realizácie sa predpokladá úprava terénu, zemné a výkopové práce a natiahnutie asfaltu.

Výstavba chodníkov - 2 ulice - aktivita predpokladá výstavbu chodníkov popri ceste v dvoch uliciach obce, kde chodníky nie sú vybudované. Bude predpokladať úpravu terénu, zemné a výkopové práce a pokládku dlažby na chodníky popri štátnej ceste.

Vybudovanie dažďovej kanalizácie - 2 ulice - Obec plánuje vybudovať dažďovú kanalizáciu, ktorá by odvádzala vodu do odtokových žlabov. Realizovanie tejto aktivity predpokladá úpravu terénu, zemné a výkopové práce.

Rekonštrukcia chodníkov popri hlavnej ceste - cieľom tejto aktivity je oprava miestnych chodníkov popri hlavnej ceste, ktoré sú v nevyhovujúcom stave. V rámci realizácie sa predpokladá úprava terénu, zemné a výkopové práce.

Priechody pre chodcov - vytvorenie 3 priechodov pre chodcov, aby sa zvýšila bezpečnosť premávky v obci.

Modernizácia autobusových zastávok - aktivita predpokladá obnovu a modernizáciu autobusových zastávok v obci, ktoré sú v nevyhovujúcom stave v počte 3 kusy.

IBV - I. etapa - realizáciou tejto aktivity sa uskutoční individuálna bytová výstavba v obci, ktorá spočíva vo výstavbe 21 rodinných domov a 2 obecných bytových domov. Súčasťou tohto projektu je aj príprava územia na technickú infraštruktúru - rozšírenie plynu, vodovodu, elektrické siete, kanalizácia a ČOV, verejné osvetlenie, rozhlas a výstavba komunikácií.

IBV - II. etapa - realizáciou tejto aktivity sa uskutoční individuálna bytová výstavba v obci, ktorá spočíva vo výstavbe 24 rodinných domov. Súčasťou tohto projektu je aj príprava územia na technickú infraštruktúru - rozšírenie plynu, vodovodu, elektrické siete, kanalizácia a ČOV, verejné osvetlenie, rozhlas a výstavba komunikácií.

Rekonštrukcia obecného domu a okolia na oddychovú zónu - aktivita predpokladá rekonštrukciu budovy obecného domu a jeho okolia na oddychovú zónu.

Cyklotrasy v rámci MAS Radošinka - projekt na výstavbu cyklotrasy popri rieke Nitra z Nitry do Topolčian sa plánuje realizovať v rámci projektu v spolupráci s MAS Radošinka. Na tomto projekte sa budú podieľať viaceré obce, cez ktoré bude cyklotrasa prechádzať. Dobudovanie tejto cyklotrasy sa predpokladá v období viacerých rokov a prínosom pre obec Horné Štitáre bude zatraktívnenie obce, prílev nových obyvateľov, turistov, prípadne investorov, ako aj podpora športových aktivít a aktivít v cestovnom ruchu.

Modernizácia interiéru kultúrneho domu a oprava strechy - aktivita predpokladá modernizáciu interiéru kultúrneho domu za účelom skvalitnenia kultúrnych akcií prebiehajúcich v obci a oprava strechy, ktorá je v nevyhovujúcom stave.

Rekonštrukcia vodnej nádrže - rekonštrukcia vodnej nádrže na jej ďalšie využívanie, vzhľadom na to, že je v súčasnosti nevyužívaná kvôli zlému technickému stavu.

REALIZAČNÁ ČASŤ

ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý dokument, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje podpora miestneho rozvoja s dôrazom na sociálno-ekonomickú sféru, ako aj ďalšie oblasti rozvoja obce. Charakterizuje sa ako program cielených opatrení, prípadne intervencií, ktorý bol navrhnutý pre oživenie ekonomického a sociálneho rozvoja, ako aj iných oblastí. Konkretizuje opatrenia na dosahovanie strategických cieľov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je dôležitý najmä preto, že sumarizuje základné informácie o obci k stratégii vo všetkých súvislostiach rozvoja. Slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektových zámerov.

Slúži tiež ako podklad pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu týchto projektových zámerov a tiež na upresňovanie, získavanie a koordináciu partnerov na území obce.

Zodpovednosť za plnenie celého programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce má najvyšší orgán na čele so starostom obce.

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Horné Štitáre“ bol vypracovaný v súlade s požiadavkami zákona 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Programové a strategické ciele vychádzajú z endogénnych rozvojových faktorov nachádzajúcich sa na území obce, berú do úvahy exogénne zdroje a tendencie.

VÄZBY NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY KRAJA

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Horné Štitáre na roky 2015-2020 úzko nadväzuje na jednotlivé dokumenty, ktoré boli vypracované na regionálnej úrovni. Jedná sa o Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja z februára 2012 a Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012-2018.

Pre riešené územie obce Horné Štitáre sú platné záväzné regulatívy ÚP regiónu Nitrianskeho kraja v nasledovných oblastiach:

- v oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry
- v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom
- v oblasti zachovania, zhodnotenia a využívania kultúrneho dedičstva
- v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody, prírodných zdrojov, nerastného bohatstva a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry
- v oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja
- v oblasti poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva
- v oblasti priemyslu a stavebníctva
- v oblasti rekreácie a turizmu
- v oblasti rozvoja sociálnej infraštruktúry
- v oblasti rozvoja nadradeného technického vybavenia

Z hľadiska priorít Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012-2018 sa obce Horné Štitáre dotýkajú priamo nasledovné priority a opatrenia:

Hospodárstvo

2 Vytváranie podmienok pre príchod nových investorov a rozvoja priemyselných odvetví s vyššou tvorbou pridanej hodnoty

opatrenie 2.1 Rozvoj a podpora priemyselných parkov a podnikateľských zón

3 Podpora malého a stredného podnikania

opatrenie 3.1 Podpora malého a stredného podnikania so zreteľom na podporu výrobných aktivít

4 Podpora cestovného ruchu

opatrenie 4.1 Skvalitnenie služieb a infraštruktúry pre podporu rozvoja cestovného ruchu

opatrenie 4.2 Tvorba produktov cestovného ruchu a ich propagácia

5 Využitie energetického potenciálu kraja

opatrenie 5.1 Podpora využívania vlastných zdrojov energie v kraji

Ľudské zdroje

1 Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva a rozvoj systému celoživotného vzdelávania

opatrenie 1.2 Podpora rozvoja a dostupnosti celoživotného vzdelávania

2 Sociálny rozvoj

opatrenie 2.1 Zaistenie dostupnosti a variability sociálnych služieb, deinštitucionalizácia a humanizácia sociálnych služieb

opatrenie 2.2 Zaistenie dostupnosti a variability zdravotnej starostlivosti, deinštitucionalizácia a humanizácia

opatrenie 2.3 Podpora kultúrneho, športového a spolkového života v regióne

opatrenie 2.4 Zníženie výskytu sociálno-patologických javov

Pôdohospodárstvo a rozvoj vidieka

1 Rozvoj multifunkčného pôdohospodárstva

opatrenie 1.1 Podpora aktivít pôdohospodárskych podnikov zameraných na diverzifikovanie výroby pôdohospodárskeho a nepôdohospodárskeho charakteru

opatrenie 1.2 Podpora vedy a výskumu a transferu poznatkov v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka

opatrenie 1.3 Podpora vytvárania vhodného agroenvironmentálneho prostredia

2 Podpora rozvoja sociálneho kapitálu v pôdohospodárstve a na vidieku

opatrenie 2.1 Podpora rozvoja územných partnerstiev medzi podnikateľmi na vidieku, územnými samosprávami a neziskovými organizáciami

opatrenie 2.2 Podpora sieťovania kľúčových aktérov a budovania povedomia o miestnych a regionálnych produktoch

opatrenie 2.3 Podpora tradičnej spolkovej a záujmovej činnosti

3 Regenerácia vidieckych sídiel

opatrenie 3.1 Podpora regenerácie vidieckych sídiel a urbanizmu vidieka

opatrenie 3.2 Podpora obnovy a zachovania kultúrohistorických objektov a tradičných architektonických prvkov vidieka

opatrenie 3.3 Podpora zabezpečenia kvalitných a dostupných služieb na vidieku

Infraštruktúra

1 Skvalitnenie regionálnej dopravnej infraštruktúry a jej napojenie na nadregionálne siete

opatrenie 1.2 Modernizácia a rekonštrukcia ciest II. a III. triedy a napojenie na nadradenú dopravnú infraštruktúru

opatrenie 1.5. Vytvorenie podmienok zníženie environmentálnych dôsledkov výstavby a prevádzky dopravnej infraštruktúry

2 Zlepšenie dostupnosti a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT)

opatrenie 2.1 Podpora rozvoja telekomunikačných a prenosových sietí pre podporu informačnej a komunikačnej infraštruktúry

3 Skvalitnenie sociálnej infraštruktúry

opatrenie 3.1 Podpora modernizácie zariadení sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti

opatrenie 3.2 Modernizácia školských a kultúrnych zariadení

Životné prostredie

1 Zvýšenie environmentálnej rovnováhy v krajine a ochrana pred živelnými pohromami

opatrenie 1.1 Zabezpečenie ochrany územia pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení

opatrenie 1.2 Realizácia opatrení a programov na ochranu prírody a krajiny

2 Znižovanie znečistenia vôd a zlepšenie kvality života obyvateľov kraja dobudovaním a skvalitnením infraštruktúry vodného hospodárstva v zmysle právnych predpisov EÚ a SR

opatrenie 2.1 Zabezpečenie odvádzania a čistenia odpadových vôd

opatrenie 2.2 Zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou

3 Znižovanie produkcie odpadov a zavádzanie efektívnych systémov nakladania s odpadmi

opatrenie 3.1 Zefektívnenie systému nakladania s odpadom

4 Zlepšenie kvality ovzdušia

opatrenie 4.1 Znižovanie emisií tuhých znečisťujúcich látok a skleníkových plynov

5 Zlepšenie environmentálneho správania sa obyvateľstva kraja

opatrenie 5.1 Podpora environmentálnej osvetu a výchovy prostredníctvom podpory vzdelávacích aktivít a podujatí

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE MANAŽMENTU PROGRAMU

Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce. Najvyšším orgánom je zastupiteľstvo obce. Starosta obce a najvyšší orgán prijíma rozhodnutia o postupe programu, ustanovuje riadiaci tím, ktorý je poverený riadením procesu. Schvaľuje návrhy a projekty rozvoja a dojednáva partnerské vzťahy. Hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu. Zabezpečuje realizáciu programu a rozhoduje o zmenách.

Najvyšší orgán v obci zároveň preberá činnosť riadiaceho tímu. Hlavnou činnosťou manažmentu programu je zabezpečiť organizačné a technické zabezpečenie programu, vykonávať kontrolu fyzickú, ekonomickú a kvalitatívnu ako aj pomocou ukazovateľov vykonať monitoring a viesť evidenciu. Ďalšou činnosťou riadiaceho tímu je urobiť priebežné a záverečné hodnotenie a spracovanie správ o stave a výsledkoch.

Spracovateľský tím má na starosti vypracovanie samotného dokumentu, jeho jednotlivé kapitoly a prílohy a vytvára pracovné skupiny, ktoré pod vedením riadiaceho tímu vykonávajú tieto hlavné činnosti. Vykonávajú rozbor pre zabezpečenie programu a posudzujú jednotlivé projekty programu. Spracovávajú a preberajú dokumentáciu projektov a riešia operatívne problémy, ktoré vznikajú pri realizácii programu. Spracovávajú a predkladajú návrhy pre aktualizáciu programu. V pracovnej skupine by mali byť odborne zdatní a spoločensky uznávaní ľudia. Súčasťou skupiny môže byť aj externý konzultant, ktorý je fundovaným pomocníkom vo všetkých fázach programu. Spracovateľský tím pripravuje všetky východiská pre strategickú časť, ktorú na základe prerokovaní s pracovnými skupinami spracuje do finálnej podoby programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako celku.

Zvlášť dôležitá je účasť verejnosti, pretože určuje výslednú legitimitu a dôveryhodnosť celého programu ako aj jeho plnenie a záväznosť. Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje prostredníctvom svojich zástupcov a účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkov.

Všetky skupiny sú pri príprave programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce navzájom prepojené a komunikujú všetky jeho postupy, spracovania a podklady pre jednotlivé kapitoly dokumentu. Riadiaci tím koordinuje spracovateľský tím a zároveň zabezpečuje prácu pracovnej skupiny a verejnosti pri príprave jednotlivých častí. Riadiaci tím je teda zodpovedný za výslednú podobu dokumentu.

Zároveň je v záujme obce, aby pri realizovaní jednotlivých aktivít boli oslovené cieľové skupiny, pre ktoré je konkrétna aktivita pripravená a zabezpečí komunikáciu s nimi prostredníctvom orgánov obce.

INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE FORMOU PARTNERSTVA

Spracovateľom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Horné Štitáre je Regionálna rozvojová agentúra Topoľčiansko na základe zmluvy o vyhotovení strategického dokumentu. RRA Topoľčiansko pri jeho vypracovaní spolupracovala s Obecným úradom v obci Horné Štitáre, taktiež s členmi zastupiteľstva obecného úradu v Horných Štitároch a s verejnosťou.

Vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri

uplatnení partnerstva. Pri samotnej realizácii PHSR bude obec spolupracovať s partnermi a realizácia projektových zámerov v akčnom pláne bude prebiehať za spoluúčasti partnerov uvedených pri projekte. Dokument bol v procese spracovania zverejnený na webovej stránke obce a ako pracovná verzia na obecnom úrade k dispozícii k nahliadnutiu a spripomienkovaniu. Taktiež sa na jeho spracovaní podieľali občania obce formou dotazníkového prieskumu, ktorý bol realizovaný v tlačenej forme a v elektronickej na webovej stránke obce. Okrem toho bol dokument v rámci spracovania pripomienkovaný a predstavený na verejnom prerokovaní v obci za účasti širokej verejnosti, subjektov z podnikateľského sektora a poslancov OZ.

MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Monitorovanie je systematický proces, ktorého cieľom je sledovať, či realizované opatrenia a aktivity sú v súlade so stanovenými cieľmi a nakoľko sa stanovené ciele naplňajú. Monitorovanie si vyžaduje vytvoriť systém zberu, triedenia a uchovávanía relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programu rozvoja obce, ako aj funkčnú inštitucionálnu štruktúru schopnú tento systém naplňať. Monitorovanie bude prebiehať na základe vopred definovaných monitorovacích indikátorov výsledku stanovených pre jednotlivé opatrenia. Údaje získané monitorovaním sa využijú na priebežné sledovanie výkonnosti - dosahovaných výsledkov. Výsledky monitorovania výkonnosti sa prezentujú v monitorovacej správe, ktorá sa vypracováva každoročne.

Základným zdrojom monitorovacích údajov je žiadosť o poskytnutie dotácie, ktorá obsahuje informácie o žiadateľovi a jeho partneroch na projekte, informácie o projekte, názvy a očakávané hodnoty merateľných ukazovateľov projektu a finančný plán projektu.

Pri monitoringu je dôležité sledovať žiadosti o prostriedky vrátane zúčtovacích dokladov, ako výstup procesu finančného riadenia, ktorý obsahuje sumy deklarovaných oprávnených výdavkov projektov, sumy uznaných oprávnených projektov, ako aj sumy neoprávnených výdavkov projektu a dátumy prijatia a zaúčtovania žiadosti o platbu na platobnej jednotke.

Tabuľka č. 37 - Vecný a časový harmonogram monitorovania plnenia PHSR Horné Štitáre

Rok	Monitorovací a správa obce	Termín spracovania monitorovacej správy	Hodnotenie: plnenie výdavkov a výstupov/operatívne návrhy	Hodnotenie: plnenie cieľov/plnenie ukazovateľov/operatívne návrhy	Porovnanie plánu so skutočnosťou/merateľné ukazovatele	Prerokovanie správy v zastupiteľstve
2015	áno	03/2016	áno	áno	áno	áno
2016	áno	03/2017	áno	áno	áno	áno
2017	áno	03/2018	áno	áno	áno	áno
2018	áno	03/2019	áno	áno	áno	áno
2019	áno	03/2020	áno	áno	áno	áno
2020	áno	03/2021	áno	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Zber monitorovacích indikátorov, ktoré sú uvedené v akčnom pláne dokumentu, sa bude realizovať a vyhodnocovať raz ročne na úrovni opatrení. Riadiaci tím na obecnom úrade ročne zhotoví monitorovaciu správu o plnení týchto indikátorov. Túto predloží na zastupiteľstve obce na prerokovanie stanoviska a následne na prerokovanie kontrolórovi. Sledované monitorovacie indikátory sa porovnávajú v každej správe s počiatočným stavom a s predchádzajúcim monitorovaním.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačne a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Hodnotí sa relevantnosť (posúdenie vzájomnej súvislosti priorít samosprávy, zámerov a strategických cieľov), účinnosť (hodnotenie miery dosiahnutia strategických cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych resp. negatívnych vplyvov realizácie programu), efektívnosť a hospodárnosť (posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy, alebo či bolo možné za nižšie vstupy získať rovnaké výstupy), užitočnosť a dopad (porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny) a stabilita a udržateľnosť (posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení, či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Ukazovatele, ktoré hodnotiaci rámec sleduje sa budú sledovať nasledovne:

- Hodnotiace ukazovatele na úrovni dopadu sa budú sledovať na konci roku 2020
- Hodnotiace ukazovatele na úrovni výsledku sa budú sledovať sumárne v strednodobom horizonte implementácie stratégie (na konci roku 2017)

Hodnotiace správy sa budú predkladať v dvoch časových obdobiach:

Záverečná hodnotiacia správa - bude spracovaná po ukončení obdobia relevantnosti PHSR. Táto správa bude hodnotiť najmä celkový dopad implementácie stratégie.

Strednodobá hodnotiacia správa - bude sledovať sumárne hodnotenie implementácie stratégie v strednodobom časovom horizonte (2017) na úrovni výsledkov.

Tabuľka č. 38 - Vecný a časový harmonogram hodnotenia plnenia PHSR Horné Štitáre

Rok	Hodnotiacia správa obce	Termín spracovania hodnotiacej správy	Hodnotenie plnenia cieľov: efektívnosť a účinnosť ich plnenia	Hodnotenie plnenia cieľov: relevantnosť, užitočnosť, udržateľnosť	Referenčné porovnanie výkonnosti obce s inou obcou	Návrh opatrení na dosahovaní výsledkov/komentár	Prerokovanie správy v zastupiteľstve
2017	strednodobá	06/2018	áno	áno	áno	áno	áno
2020	záverečná	06/2021	áno	áno	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Riadiaci tím vytvorí systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce - zabezpečuje monitorovanie plnenia akčného plánu a jeho aktualizáciu. Samospráva raz ročne získa a spracuje pripomienky obecného úradu, poslancov a verejnosti, zvyčajne počas zostavovania rozpočtu na ďalší rok, taktiež vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dopady realizovaných opatrení a aktivít. Aktualizáciu PHSR obec uskutoční každé 3-4 roky. Riadiaci tím zabezpečí fungovanie partnerstva, informovanie verejnosti o realizácii PHSR a v prípade potreby verejné prerokovanie aktualizácie PHSR a akčného plánu.

Harmonogram realizácie

Časový harmonogram realizácie jednotlivých cieľov a priorít, ktoré sú opísané v tomto

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, je viazaný na možnosť čerpania finančných prostriedkov z jednotlivých rozpočtových kapitol obce, účelovo viazaných finančných prostriedkov alebo finančných prostriedkov z fondov EÚ. Jednotlivé etapy realizácie projektových zámerov budú pokračovať v nadväznosti na seba tak, aby sa jednotlivé fázy neprekrývali, ale priamo na seba nadväzovali a vytvorili tak ucelený harmonický celok.

Harmonogram realizácie jednotlivých aktivít je spracovaný formou akčného plánu. Akčný plán je uvedený v prílohe č. 1.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je možné na základe stanovených merateľných ukazovateľov pri jednotlivých aktivitách. Všetky aktivity a ich merateľné ukazovatele sú rozpísané v nasledujúcej tabuľke č. 39. Doplnenie tejto tabuľky bude v rámci aktualizácie PHSR na základe doplnených aktivít do akčného plánu.

Tabuľka č. 39 - Merateľné ukazovatele jednotlivých aktivít

Názov aktivity	Merateľný ukazovateľ	Predpokladaná hodnota po realizácii aktivity
Cyklotrasy v rámci MAS Radošinka	<ul style="list-style-type: none"> počet vybudovaných cyklotrás počet návštevníkov 	N/A
Výstavba chodníkov - 2 ulice	<ul style="list-style-type: none"> počet m vybudovaného chodníka počet m² položenej dlažby 	N/A
Rekonštrukcia chodníkov popri hlavnej ceste	<ul style="list-style-type: none"> počet m rekonštruovaného chodníka počet m² položenej dlažby 	N/A
Priechody prechodcov	<ul style="list-style-type: none"> počet vytvorených priechodov pre chodcov 	N/A
Rekonštrukcia 3 miestnych komunikácií	<ul style="list-style-type: none"> počet m rekonštruovaných komunikácií 	N/A
Vybudovanie dažďovej kanalizácie - 2 ulice	<ul style="list-style-type: none"> počet m dobudovanej kanalizácie 	N/A
Modernizácia verejného osvetlenia za LED osvetlenie	<ul style="list-style-type: none"> počet zmodernizovaných LED osvetlení 	N/A
Rekonštrukcia futbalovej tribúny na multifunkčné centrum a rekonštrukcia MŠ	<ul style="list-style-type: none"> počet rekonštruovaných tribún počet návštevníkov športových podujatí počet rekonštruovaných MŠ 	N/A
Výstavba multifunkčného ihriska	<ul style="list-style-type: none"> počet postavených multifunkčných ihrísk počet užívateľov 	N/A
Vybudovanie kamerového systému	<ul style="list-style-type: none"> počet zavedených kamier 	N/A
Modernizácia autobusových zastávok	<ul style="list-style-type: none"> počet zmodernizovaných autobusových zastávok 	N/A
Individuálna bytová výstavba I. etapa	<ul style="list-style-type: none"> počet bytových jednotiek počet rodinných domov počet obyvateľov 	N/A
Individuálna bytová výstavba II. etapa	<ul style="list-style-type: none"> počet bytových jednotiek počet rodinných domov 	N/A

	<ul style="list-style-type: none"> • počet obyvateľov 	
Rekonštrukcia obecného domu a okolia na oddychovú zónu	<ul style="list-style-type: none"> • počet zrekonštruovaných budov • počet vybudovaných oddychových zón 	N/A
Modernizácia interiéru kultúrneho domu a oprava strechy	<ul style="list-style-type: none"> • počet zmodernizovaných budov • počet opravených striech 	N/A
Výstavba oddychovej zóny pri multifunkčnom centre	<ul style="list-style-type: none"> • počet vystavaných oddychových zón • počet návštevníkov 	N/A
Odstránenie divokých skládok	<ul style="list-style-type: none"> • počet odstránených divokých skládok 	N/A
Rekonštrukcia vodnej nádrže	<ul style="list-style-type: none"> • počet návštevníkov • počet m² zrekonštruovanej plochy 	N/A

*N/A - nedostupná informácia

Zdroj: vlastné spracovanie

FINANČNÁ ČASŤ

PHSR predstavuje integrovanú stratégiu, ktorej implementácia zahŕňa opatrenia realizované obcou ako aj ďalšími rozvojovými partnermi. Tieto opatrenia môžu byť financované z rôznych operačných programov, z rozpočtu obce, ako aj z rozpočtov VÚC resp. podnikateľských subjektov. Stratégia tiež obsahuje opatrenia, ktoré zatiaľ nie sú finančne pokryté, ale financovanie ktorých je v dokumente navrhnuté.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je schopnosť obce v priebehu realizácie programu rozvoja zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Preto je pri realizácii jednotlivých projektov nevyhnutné finančné plánovanie.

Každý projekt musí mať vlastné spolufinancovanie buď z vlastných zdrojov, čiže obecných, alebo z úverových bankových zdrojov. Je potrebné vopred plánovať svoje finančné toky a vyčleniť pre každý rok realizácie projektu, resp. projektov, potrebné financie. Tieto financie sa musia stať súčasťou obecného rozpočtu a sú prísne účelovo viazané na jednotlivé projekty.

Na finančné zabezpečenie cieľov, úloh a aktivít bude obec využívať finančné prostriedky predovšetkým:

- z rozpočtu obce,
- z rozpočtu miestnej akčnej skupiny, mikroregiónu,
- z rozpočtu samosprávneho kraja,
- zo štátneho rozpočtu,
- z fondov Európskej únie,
- bankové úvery,
- príspevky od právnických a fyzických osôb,
- príspevky medzinárodných inštitúcií, nadácií a pod.

Tabuľka č. 40 - Indikatívny finančný plán realizácie PHSR v €

oblasť	2015	2016	2017	2018	2019	2020	spolu
Hospodárska oblasť	-	-	45 000*	-	-	-	45 000
Sociálna oblasť	233 000	259 500 + 200 000* 300 000* 1 500 000*	309 500	150 000	100 000	50 000	3 102 000
Environmentálna oblasť	36 000	-	-	-	-	30 000	66 000

*financovanie je určené na počiatočný rok realizácie projektu, vzhľadom na rozpätie stanovené v závislosti od schválenia dotácie zo zdrojov EÚ alebo ŠR

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 41 - Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Horné Štitáre na roky 2015 - 2020

Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Horné Štitáre na roky 2015 - 2020								
Pracovný názov zámeru	Zameranie projektu	Oblasť proj. zámeru	Pripravenosť proj. zámeru	Zaradenie do tematickej oblasti	Odhadovaný rok zahájenia realizácie	Orientačný rozpočet v €	Priorita zámeru	Spolupráca s partnerom pri realizácii
Modernizácia verejného osvetlenia za LED osvetlenie	výmena svietidiel	osvetlenie	pripravený projekt	technická infraštruktúra	2015	85 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Odstránenie divokých skládok	odstránenie divokých skládok	ochrana prírody a krajiny	pripravený projekt	životné prostredie	2015	36 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Vybudovanie kamerového systému	vybudovanie kamerového systému	bezpečnosť	pripravený projekt	občianska vybavenosť	2015	36 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Výstavba multifunkčného o ihriska	vybudovanie multifunkčného ihriska	ihriská	pripravený projekt	občianska vybavenosť	2015-2016	36 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Vybudovanie dažďovej kanalizácie – 2 ulice	vybudovanie kanalizácie	kanalizácia	spracovaná projektová dokumentácia	technická infraštruktúra	2015-2017	282 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Priechody pre chodcov	vytvorenie priechodov pre chodcov	doprava	príprava podkladov	technická infraštruktúra	2016	30 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Rekonštrukcia 3 miestnych komunikácií	oprava miestnych komunikácií	chodníky a cesty, miestne komunikácie	pripravený projekt	technická infraštruktúra	2016-2017	220 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Modernizácia autobusových zastávok	modernizácia autobusových zastávok	doprava	v štádiu úvah	technická infraštruktúra	2016-2017	15 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Rekonštrukcia MŠ a rekonštrukcia futbalovej tribúny na multifunkčné centrum	obnova budovy aj s vybavením učebni a rekonštrukcia futbalovej tribúny na multifunkčné centrum	školsťvo, centrá voľného času	spracovaná projektová dokumentácia	kultúra, šport a voľný čas	2016-2018	200 000	realizácia závislá od dotácie	nie
IBV – I. etapa	individuálna bytová výstavba a príprava sietí pre technickú infraštruktúru	bytová výstavba	spracovaná projektová dokumentácia	občianska vybavenosť	2016-2018	1 500 000	realizácia závislá od dotácie	nie
IBV – II. etapa	individuálna bytová výstavba a príprava sietí pre technickú infraštruktúru	bytová výstavba	spracovaná projektová dokumentácia	občianska vybavenosť	2016-2020	300 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Výstavba chodníkov – 2 ulice	výstavba miestnych komunikácií	chodníky a cesty, miestne komunikácie	pripravený projekt	technická infraštruktúra	2017	35 000	realizácia závislá od dotácie	nie

Rekonštrukcia obecného domu a okolia na oddychovú zónu	rekonštrukcia obecného domu a okolia na oddychovú zónu	oddychové zóny	spracovaná projektová dokumentácia	občianska vybavenosť	2017	63 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Cyklotrasy v rámci MAS Radošinka	vybudovanie cyklotrasy z NR do TO	cyklotrasy	v štádiu úvah	cestovný ruch	2017-2019	45 000	realizácia závislá od dotácie	MAS Radošinka
Výstavba oddychovej zóny pri multifunkčnom centre	výstavba oddychovej zóny pri multifunkčnom centre	oddychové zóny	spracovaná projektová dokumentácia	občianska vybavenosť	2018	50 000	realizácia závislá od dotácie	Občianske združenie Spolok Ripňančan
Rekonštrukcia chodníkov popri hlavnej ceste	oprava miestnych komunikácií	chodníky a cesty, miestne komunikácie	príprava podkladov	technická infraštruktúra	2018-2019	200 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Modernizácia interiéru kultúrneho domu a oprava strechy	modernizácia interiéru kultúrneho domu a oprava strechy	obecné budovy	v štádiu úvah	občianska vybavenosť	2020	50 000	realizácia závislá od dotácie	nie
Rekonštrukcia vodnej nádrže	rekonštrukcia vodnej nádrže	voľnočasové aktivity	v štádiu úvah	občianska vybavenosť	2020	30 000	realizácia závislá od dotácie	nie

Zdroj: vlastné spracovanie podľa OcÚ Horné Štitáre

ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Horné Štitáre je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu obce, prioritné rozvojové oblasti, strategické ciele a ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskovým materiálom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce a územno-plánovacej dokumentácie obce. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Horné Štitáre nadviazal aj na Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012-2018 a jeho hlavné prioritné oblasti a ciele.

PHSR je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania. Je uspokojený na plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých obyvateľov obce a jej návštevníkov pri rešpektovaní územného plánu. Sú v ňom jasne vymedzené hlavné problémy, ktoré sú pre hospodársky a sociálny rozvoj územia spoločné a sú v ňom vytýčené opatrenia, ktoré prispievajú k riešeniu týchto problémov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Horné Štitáre je živý dokument. Jeho realizácia sa bude sledovať a PHSR obce bude podľa potreby dopĺňaný a upravovaný. Naznačené smery rozvoja obce sú otvorené a budú sa dopracovávať a konkretizovať vždy v záujme obyvateľov obce. Hlavným cieľom tohto programu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť obce, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí.

PHSR obce je základným kameňom koncepčného a systematického rozvoja obce v horizonte šiestich rokov. Z tohto dôvodu dosiahnutie strategického cieľa PHSR presahuje hranice jedného volebného obdobia a pri jeho formulácii, ako aj formulácii línie krokov k jeho dosiahnutiu, by malo dôjsť k zhode na úrovni vedenia obce a jej obyvateľov. Na druhej strane, tak ako všetky koncepčné a strategické dokumenty, ktoré nie sú právne záväzné, aj PHSR je dôležitý a užitočný natoľko, nakoľko sa mu tieto vlastnosti pripisujú.

Cieľom PHSR bolo sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej obyvateľstva a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Jeho poslaním je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce bez ohľadu na politickú príslušnosť štatutárneho zástupcu obce a obecného zastupiteľstva. Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce Horné Štitáre a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Na vypracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Horné Štitáre sa podieľali:

- kolektív RRA Topoľčiansko
- Mgr. Martin Fulka, starosta obce Horné Štitáre
- poslanci obecného zastupiteľstva a pracovníci OcÚ Horné Štitáre
- obyvatelia obce Horné Štitáre

ZDROJE INFORMÁCIÍ

- Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002
- Internet
- Obecný úrad v Horných Štitároch
- Obvodný úrad životného prostredia Topolčany
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horné Štitáre na obdobie 2007 - 2013
- Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012-2018
- Regionálna rozvojová agentúra Topolčiansko
- Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2011
- Štatistický úrad SR
- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

PRÍLOHY

- Príloha č. 1 - Akčný plán
Príloha č. 2 - Užšie územné vzťahy obce Horné Štitáre
Príloha č. 3 - Širšie územné vzťahy obce Horné Štitáre
Príloha č. 4 - Základná situácia obce Horné Štitáre

Príloha č. 1 - Akčný plán

Akčný plán pre obec Horné Štitáre na roky 2015-2020							
Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita	Časový plán realizácie	Predpokladaný rozpočet v €	Koordinátor	Možnosti financovania	Poznámka
Hospodárska oblasť	Podpora cestovného ruchu	Cyklotrasy v rámci MAS Radošinka	2017-2019	45 000	obec, MAS	vlastné zdroje, OP, MAS, nadácie, zdroje EÚ, štát, SACR, VÚC	v štádiu úvah
Sociálna oblasť	Technická infraštruktúra	Modernizácia verejného osvetlenia za LED osvetlenie	2015	85 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, MF SR, SIEA, štát, VÚC, zdroje EÚ	pripravený projekt
		Vybudovanie dažďovej kanalizácie – 2 ulice	2015-2017	282 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, nadácie, POD, Envirofond, zdroje EÚ, štát	spracovaná projektová dokumentácia
		Priechody pre chodcov	2016	30 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, štát, VÚC, zdroje EÚ	príprava podkladov
		Rekonštrukcia 3 miestnych komunikácií	2016-2017	220 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, štát, VÚC, zdroje EÚ	pripravený projekt
		Výstavba chodníkov – 2 ulice	2017	35 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, štát, VÚC, zdroje EÚ	pripravený projekt
		Rekonštrukcia chodníkov popri hlavnej ceste	2018-2019	200 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, štát, VÚC, zdroje EÚ	príprava podkladov
	Občianska vybavenosť	Vybudovanie kamerového systému	2015	36 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, štát, VÚC, zdroje EÚ	pripravený projekt
		Modernizácia autobusových zastávok	2016-2017	15 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, štát, VÚC, zdroje EÚ	v štádiu úvah
		Individuálna bytová výstavba I. etapa	2016-2018	1 500 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, štát, VÚC, zdroje EÚ, ŠFRB	spracovaná projektová dokumentácia
		Individuálna bytová výstavba II. etapa	2016-2020	300 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, štát, VÚC, zdroje EÚ, ŠFRB	spracovaná projektová dokumentácia

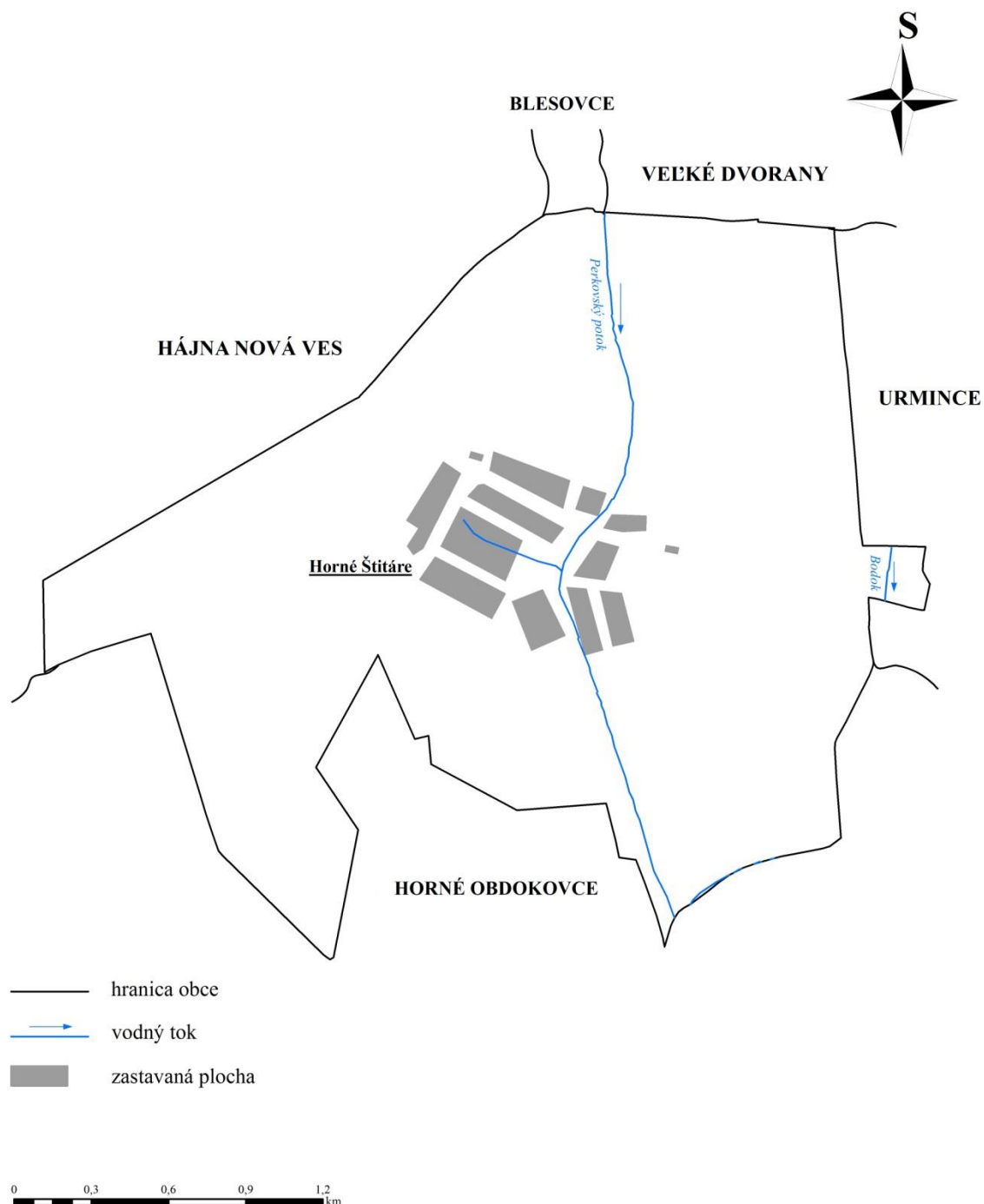
	Kultúra, šport a voľný čas	Výstavba multifunkčného ihriska	2015-2016	36 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, VÚC, nadácie, POD, Envirofond, zdroje EÚ, štát	pripravený projekt
		Rekonštrukcia MŠ a rekonštrukcia futbalovej tribúny na multifunkčné centrum	2016-2018	200 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, VÚC, nadácie, POD, Envirofond, zdroje EÚ, štát	spracovaná projektová dokumentácia
		Rekonštrukcia obecného domu a okolia na oddychovú zónu	2017	63 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, VÚC, nadácie, POD, Envirofond, zdroje EÚ, štát	spracovaná projektová dokumentácia
		Výstavba oddychovej zóny pri multifunkčnom centre	2018	50 000	obec, OZ	vlastné zdroje, OP, MAS, MK SR, VÚC, nadácie, POD, Envirofond, zdroje EÚ, štát	spracovaná projektová dokumentácia
		Modernizácia interiéru kultúrneho domu a oprava strechy	2020	50 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, VÚC, nadácie, POD, Envirofond, zdroje EÚ, štát	v štádiu úvah
Environmentálna oblasť	Environmentálna infraštruktúra	Odstránenie divokých skládok	2015	36 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, nadácie, POD, Envirofond, zdroje EÚ, štát	pripravený projekt
		Rekonštrukcia vodnej nádrže	2020	30 000	obec	vlastné zdroje, OP, MAS, nadácie, POD, Envirofond, zdroje EÚ, štát	v štádiu úvah

Zdroj: vlastné spracovanie

Príloha č. 2 – Užšie územné vzťahy obce Horné Štitáre

UŽŠIE ÚZEMNÉ VZŤAHY OBCE HORNÉ ŠTITÁRE

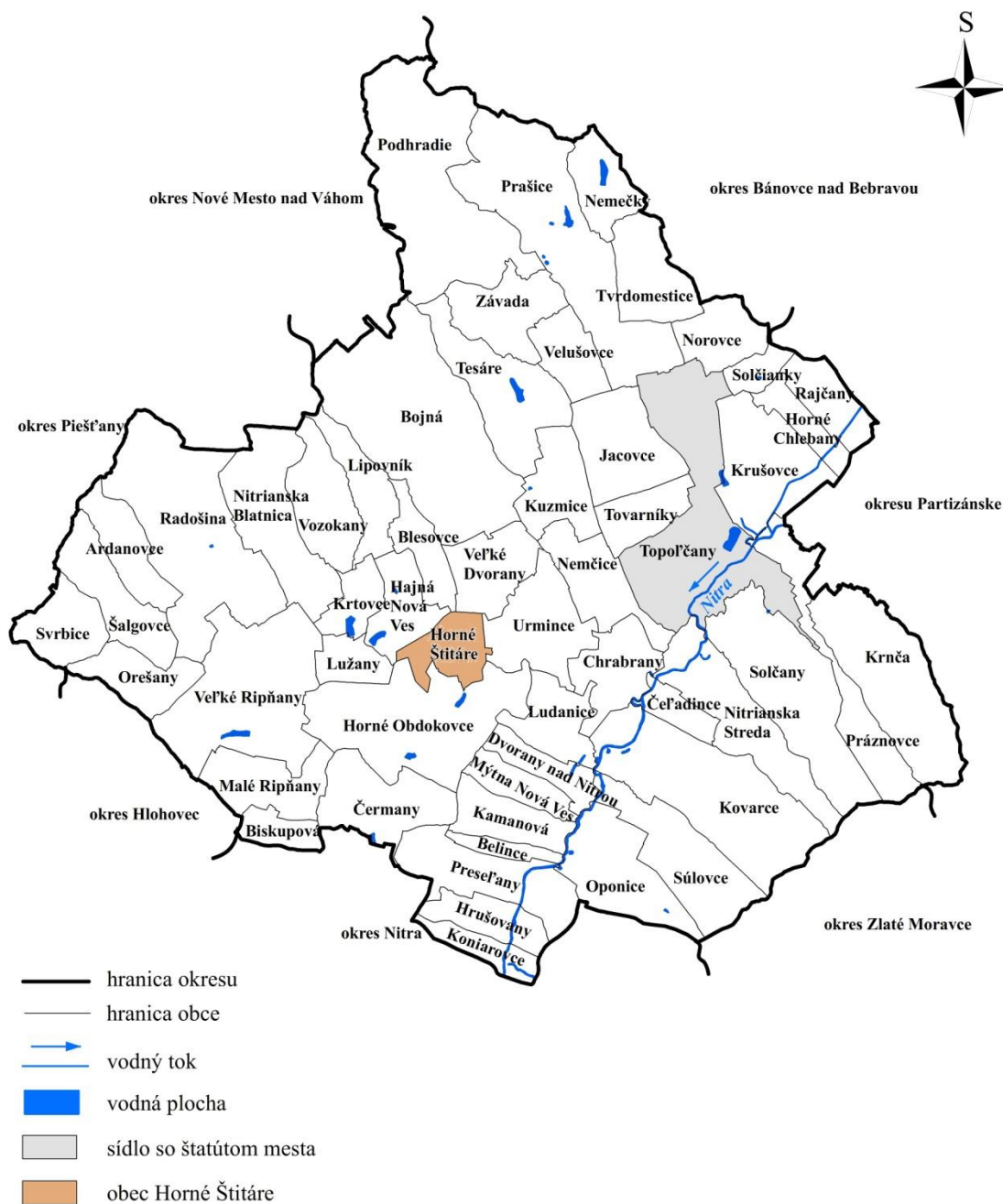

Príloha č. 3 – Širšie územné vzťahy obce Horné Štitáre

ŠIRŠIE ÚZEMNÉ VZŤAHY OBCE HORNÉ ŠTITÁRE

Zdroj: administratívne členenie
okresu Topoľčany, ÚGKK, 2000

Autor: Michaela Lukáčiková by ArcGIS 9.3

ZÁKLADNÁ SITUÁCIA OBCE HORNÉ ŠTITÁRE

